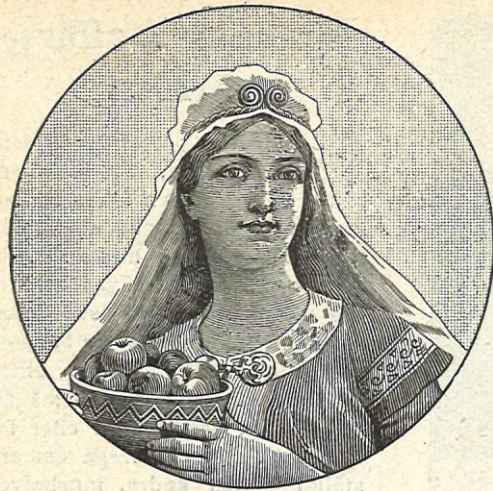

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

HÖR

GRUNDLAGD AF

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN 16 JULI 1911.

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE
JOHAN NORDLING.BITR. REDAKTÖR: ERNST HÖGMAN.
RED.-SEKRETERARE: ELIN WÄGNER.

Två dikter

af Gustaf Ullman.

Hjärtebikt.

— "DET ÄR dock dig, — trots gråa dagars kyla
och kalla skratt och alla kloka råd,
trots lugna masken, som försynt skall skyla
min tängtans brand, förtärande och bråd, —
det är dock dig, blott dig jag trånar till.
Och het min själ i skymningsstunder flyktar
på dunkel väg. Man tror, den vandrar vill.
Den går till dig, när dagens tunga tyktar
och natten hägnar vändande begär.
Den är dig när.
Du anar ej. — Och om en natt du såge,
hvad mörkret höljer, hvad ej fattas kan, —
du funne mig. Invid din fot jag läge.
Men till ditt hjärta aldrig väg jag fann.

Tär nere, djupast nere vill jag ligga.
Jag ber ej kärlekstycans vin och bröd.
Fitt vara när dig blott! — Jag vill ej tiggas.
Min själ är mättad af sin egen nöd." —

Cecils två. —

— "Hvad är att göra —!" — "Vid hvad?" —
— "Äh, alltid är Cecil så sorgsen." —
— "Cecil —, han, som är så glad." —
— "Är han?" —
— "Jag såg honom aldrig tungsint än, —
men ni kan väl inte förstå en man." —
— "Ja, ni är hans goda vän, —
men jag — har sett honom gråta." —
— "Han?" — "Ja, nästan." — "Ni tjuger, bekänn!" —
— "Jag skulle förråda en sorg, ett kval
så djupt som Cecils" —. — "Ni håller tal.
Han skulle skratta och applådera." —
— "Jag blir vred, om ni vågar mera!" —
— "Känner ni inte Cecils skämt?" —
— "Jo, ni talar ni! — Förskrämdt,
sönderstötet han sagt mig — allf.
Han — — — älskar min själ!" —
— "Och min — gestaff!" —
— "Hvad är att göra vid Cecit?"

Stenbocks kurir. Oljemålning af Nils Forsberg.

STOR figurmålning af en svensk konstnär hör till sällsyntheterna i vår konst, som öfverglödär af landskapsmotiv, men ofta förbiser det främsta människan. Nils Forsberg är nu en man af bortåt sju decennier, hvar-
ka skaparkraft sådan den ger sig tillkänna i "Stenbocks kurir" är så
ningsvärdare. Det ståtliga konstverket har förvärfvats af Helsingborgs
museum, där det helt visst kommer att tilldraga sig lejonparten
af museibesökarnes intresse.

EN NY
GREN & KERBER
FÖR DAN BROSTRÖM

Nils Forsberg — Far och Son.

UNDER DEN senaste tiden har Nils Forsberg hållit på med en större duk — en historiemålning. Ett och annat om denna har ryktet redan utkolporterat, men själf har han sorgfälligt vakat öfver att ej några obehöriga sluppit in i hans ateljé.

Ett par timmar innan konstnären stod i färd med att öfverlämna den nu fullbordade taflan blef undertecknad, i egenskap af Iduns representant, i tillfälle att råka honom.

Utan tvifvel skall det intressera hans vänner rundt om i landet att höra, att sedan ett år tillbaka residerar den snart 70-årige konstnären jämte sin maka i en stor magnifik villa, belägen å den vackraste punkten i Helsingborg med en hänförande utsikt öfver Sundet. Villan, som äges af sonen, konstnären Nils Forsberg fils, har af honom öfverlämnats som ett ålderdomshem åt de båda gamla.

Och — behöfver det sägas — mera än åt deras egen sträfvan glädjas de åt sonens framgångar därute.

— Se här, sade fru Forsberg med strålande ögon, i det hon räckte mig en fotografi — en afbildning af hans senaste tafla. Den fick andra prisets guldmedalj på salongen. Utslaget var så godt som enhälligt.

ETT KEMISKT FÄRGERI. OLJEMÅLNING AF NILS FORSBERG J.R.
ALFRED B. NILSON FOTO.

Men vi höllo på att glömma vårt egentliga ärende: att få taga kännedom om Nils Forsbergs senaste arbete.

Stenbocks kurir, så heter det dramatiska moment konstnären efter Snoilskys bekanta dikt förevigat i form och färg, mäter nära 3 meter i höjd och 2 i bredd. Dikten torde vara alltför väl bekant för läsaren för att här behöfva relateras.

Fotografien af den liffulla taflan kan tyvärr ej ge någon föreställning om den färgens

must och bravur, hvarmed stoffet behandlats. Den kan på sin höjd ge en aning om personernas förträffliga karaktäristik och konstnärens oförminskade skaparförmåga.

Det lilla provinsmuseet i Helsingborg är att lyckönska till förmanen att äga det förträffliga konstverket.

A. B. N.

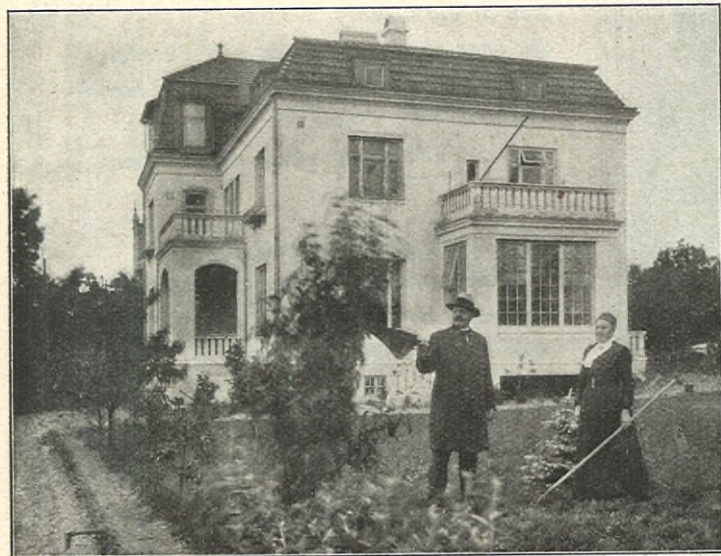
för affärskvinnorna mindre nedstämmade förklaring än denna?

Om man besinnar, att mannen i alla tider varit den, som arbetat utåt i lifvet, med sitt skarpsinne, sitt mod, sin styrka utifrån skaffat allt som erfordrats för familjens uppehälle, under det kvinnan haft till uppgift att taga vara på och till familjens bästa utnyttja hvad mannen anskaffat, så måste man finna det helt naturligt, att dessa vidt skilda åligganden, som gått i arf från släktled till släktled, hos

Kvinnan i affärs- världen.

SER MAN på affärsvärlden, finner man, att kvinnan, ehuru fri och öppen täflan mellan könen där är rådande, aldrig når fram dit mannen hinner. Alla de stora företagen ägas och ledas nästan undantagslöst af män, medan kvinnorna, när de stå som själfständiga affärsidkare, alltid ha den *lilla* affären, det må nu vara butik, grosshandel eller fabriek. Och är det fråga om anställning hos andra, innehafvas i regel de framskjutna väl aflönade platserna af männen, de underordnade, dåligt betalade af kvinnorna.

I detta förhållande vill man gärna se ett bevis för, att kvinnan i fråga om affärsbegåfning är underlägsen mannen. Men kan man icke med litet god vilja lätt nog finna en annan

NILS FORSBERGS VILLA I HELSINGBORG.

HALLEN I NILS FORSBERGS VILLA.

Vi sitta i den öppna höga, luftiga hallen, hvars ena långsida upptages af en ekbänk med snidade, afdelade sittplatser, en fil af munkstolar, som stamma från 1200-talet och en gång hört hemma i en klosterkyrka i Normandie.

Men detta är också den enda symbol, som i hallens dämpade dager är ägnad att stämma sinnet till mera fridsamma tankar. Stället påminner mera om en rustkammare eller ett krigsmuseum. Vid ingången och lite hvarstans stå tunga, blanka rustningar, på väggarna hänga sönderskjutna fanor — troféer från 30-åriga krigets dagar — rostiga ryttarpistoler, väldiga muskedundrar pryda samlingen, och den stora kalflederstrumman, den vidbrättade renässanshatten med dess stolta fjäder kunde ha mycket att tälja om lysande bragder och ärofulla minnen...

Årets tolf kapitel.

Täflingsämnet för september månad lyder:

Passar — passar inte...

Ett kapitel om tillbörliga konvenansformer för det moderna umgängeslivet vid fester och i hvardagslag, vid bröllop och begrafningar, vid visiter och mottagningar, i restauranger och teatersalonger, hemma och på resa.

Ett rikt ämne och alltid af stor vikt så länge svenskar — trots all påstådd artighet — fortfarande behöfva sitta på skolbänken för att lära sig hyfsning i umgänget. Täflingskrifter, som skola vara försedda med påskriften: *Iduns artikel täfling*, samt åtföljda af författarens fullständiga namn och adress, måste vara inlämnade till redaktionen af Idun senast den 31 juli 1911. För den enligt redaktionens åsikt bästa artikeln utfästes ett pris af

ett hundra (100) kronor

och den prisbelönade uppsatsen inflyter i något af Iduns septembernummer.

de båda könen utvecklade hvarandra mycket olika, men också hvarandra kompletterande och därför lika värdefulla förvärfsegenskaper. Generationers plikter och vanor hafva i förvärfshänseende gjort mannen till eröfrare och kvinnan till förvaltare af hvad han vunnit.

Han har initiativet, modet, beslutsamheten, lusten att ständigt gå framåt och lägga nya områden under sin myndighet. Hon, af naturen försiktig, vågar sig icke ut i äfventyrligheter, men tar omsorgsfullt vara på hvad som finnes för handen, konsoliderar det myckna och olikartade, håller det hela vid makt. Mannen ser i stort, kvinnan öfvervakar detaljerna.

Är det manne icke dessa olika förvärfsegenskaper vi återfinna i våra dagars af män och kvinnor utöfvade affärsverksamhet? Är det icke de, som göra mannen till den själfskrifna leda-

Prenumerationspris:

Vanl. upplagan:		Praktupplagan:	
Helt år	Kr. 6.50	Helt år	Kr. 8.—
Halft år	3.50	Halft år	4.25
Kvartal	1.75	Kvartal	2.25
Lösnr	0.12	Lösnr	0.15

Iduns Byrå o. Expedition, **Stockholm, Mästern Samuelsg. 43.**

Redaktionen: Riks 1646. Allm. 9803.	Expeditionen: Riks 1646. A. 6147.
Kl. 10—4.	Kl. 9—6.
Red. Nordling: Riks 8680. A. 402.	Annonskontoret: Riks 1646. A. 195.
Kl. 11—1.	Kl. 9—6.
Verkst. direktören kl. 11—1.	Riks 8859. Allm. 4304.

Annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:		Utländska annonser	
25 öre efter text.	30 öre å textside.	debiteras 50 öre med	20 % förhöjning å särskild begärd plats.

ren och kvinnan till hans outhärliga medhjälpare? Är det icke denna olikhet i läggningen, som, bättre beaktad och tillvaratagen än hvad nu är fallet, skall skapa godt samförstånd mellan affärsvärldens man och kvinna, dem bägge till båtad?

Affärsmännen torde i allmänhet vara fullt och fast öfvertygade om, att de besitta alla de egenskaper, som behövas för att utåt och inåt leda ett affärsföretag. Att det skulle finnas affärssegenskaper, som de sakna, men intelligenta affärskvinnor äga, är en tanke, som säkert aldrig korsat deras hjärna. De taga kvinnor i sin tjänst, icke därför att de äro speciellt lämpliga på den eller den platsen, utan därför att de äro en billig och bekväm arbetskraft, vanligen utan större anspråk på befordran och löneförhöjning. Att den kvinnliga arbetskraften genom att skolas och metodiskt undervisas skulle kunna utvecklas till ett framtida godt stöd för affären, synes heller aldrig falla en chef in, han må nu vara hur påpasslig som helst i fråga om att utbilda den lofvande manliga arbetskraft, han tilläventyrs kunnat få i sin tjänst. De kvinnliga medhjälparna få år efter år utan hänsyn till begäring och utvecklingsmöjligheter kvarstanna på den undanskymda plats, där de en gång som helt unga och oerfarna hamnade. Man finner det fördelaktigt att ha den pålitliga, tålga kvinnliga arbetskraften placerad just på de underordnade platser, från hvilka den manliga, om den anbringades där, alltid otåligt skulle sträfvä. Att den kvinnliga arbetskraften mycket ofta är öfverqualificerad för de ifrågavarande underordnade befattningarna, och att man begär en *orätt* genom att hålla den kvar där nere, är väl något som den manliga chefen, hur rättrådigt hans sinnelag än må vara, icke låter besvära sitt merkantila samvete.

I sanningsens intresse måste medgifvas, att affärskvinnorna själfva icke heller synas hafva någon vetskap om, att de äro i besittning af särskilda affärssegenskaper, värdefulla just på grund af sin kvinnliga egenart. Äfven de tyckas anse, att det finnes en enda affärsbegäfnings, som duger, den hvilken manifesterar sig som initiativ, mod och eröfrarlust utåt. Att de själfva sakna dessa egenskaper anse de för en svaghet, hvilken med nödvändighet och äfven rättvist skall hindra dem att på affärsbanan lyckas lika bra som männen. Känslan af underlägsenhet alstrar denna hos affärskvinnorna så vanliga alltför stora ödmjukhet och anspråkslöshet, som komma dem att tro sig predestinerade för den tillbakaskjutna platsen med den minimala lönen. Eller väcker den hos dristigare sinnen en het åstundan att med våld på den egna naturen tillkämpa sig de manliga som värdefullare ansedda affärssegenskaperna.

Lämna vi åsido de själfständiga chefsplatserna, hvilka af förut antydda skäl måste anses förbehållna männen med undantag af de mindre betydande, för att i stället ägna vår uppmärksamhet åt det aflönade arbetet, hvilket gifvetvis alltid kommer att lägga beslag på den största delen af såväl manlig som kvinnlig arbetskraft, så finna vi, att genom en naturenlig uppdelning af arbetet skulle åt männen reserveras de befattningar, som höra ihop med den yttre affärsverksamheten, vidmakthållandet och stärkandet af affärens ställning utåt gent emot andra konkurrerande företag, såsom varande uppgifter tillrättalagda för just det manliga affärskynnet. Den kvinnliga arbetskraften återigen skulle gifvas en motsvarande maktställning inåt affären med ansvar för det inre maskineriets goda gång.

Först när den manliga eröfrande, utåt verkamma affärsbegäfnings kompletterar sig med

ett inåt arbetande, säkerställande kvinnligt element, uppnås det jämviktsläge mellan de båda olika krafterna, som är nödvändigt för en stark och sund affärsrörelse. Detta samarbete är af enahanda art som det, hvilket under alla gångna tider hållit de af man och kvinna skapade hemmen vid makt och låtit dem segerrikt bestå i lifvets många ekonomiska svårigheter.

Ger eftertanken rätt åt den här ofvan förfäktade åsikten, att de gångna tidernas för man och kvinna gemensamma arbete för hemmens bestånd hos dem utvecklade förvärfsegenskaper, visserligen för de båda könen olika men samtidigt hvarandra utfyllande och därför lika nödvändiga och till sitt värde jämställda, så måste också erkännas, att den kvinnliga arbetskraften har alldeles samma rätt till förvärfsarbetet ute i affärsvärlden som den manliga, samma rätt som denna till aktning och till befordran både ifråga om befattningar och löner.

Går man djupare in i saken skall man därjämte finna åtskilligt, som talar för att med hänsyn till det aflönade arbetet den kvinnliga arbetskraften — själfva affärsbegäfnings har lämnats utanför räkningen — är i en del afseenden bättre och värdefullare än den manliga.

Ett manligt biträde är i allmänhet ganska löst knuten till den affär, där han innehar anställning. Han arbetar med intresse och pliktrohet, men icke med uppoffrande hängifvenhet. Det manliga draget i hans förvärfslagar drifver honom att alltid ha den egna fördelen för ögonen, att alltid spana efter nya utvägar till ytterligare framgång. I samma stund det är för honom personligen fördelaktigt att lämna den affär, i hvars tjänst han är, gör han det utan tvekan för att, om så skulle behövas, motarbeta den i ett konkurrerande företag. I sina manliga närmaste medhjälpare och affärsförtrogne måste därför en chef ofta nog se framtida fiender, blifvande konkurrenter, som till hans skada skola utnyttja de insikter de om hans affär under sin anställning där förvärfvat.

Det är vidare ganska naturligt, att en löntagare, som känner sig icke för lifvet utan blott mera tillfälligtvis för ett eller några år framåt allierad med ett affärsföretag, endast skall kunna hysa ett tämligen ljumt intresse för detta företags öde. Dess framgång betyder icke någon särskild fördel för honom, dess fall är icke detsamma som hans ofärd. Man kan icke vänta, att en person, som är på detta sätt oberoende af det företag han tjänar, skall uppjudas all sin kraft, all sin intelligens, all sin förmåga för att skydda det för motgångar, hjälpa det framåt. Han gör hvad han har betaldt för, men några öfverloppsgärningar har man ingen anledning att räkna på.

En kvinna sluter sig långt innerligare till det affärsföretag hon kommit in i och där hon känner sig hafva fått fäste. Det ligger i hennes natur ett starkt behof att med ömhet och uppoffrande tillgifvenhet omhulda någon eller något, som behöfver hennes hjälp. Det visar sig också ofta att affärskvinnan ägnar sig åt affären med samma hängifvenhet som en god husmoder åt sitt hem. Hon utgår från, att förbindelsen skall vara för hela lifvet och hon spanar icke utåt efter sin framgång utan flätar den samman med affärens. Hon älskar sin affär, och hon är beroende af den. Dess framgång är icke blott hennes tillfredsställelse och lycka utan också grundvalen för hela hennes existens. Hennes hjärta vill detsamma som hennes förstånd, och dessa förenade viljor göra, att hon, fastän endast en främmande och legd kraft, arbetar med samma allvar och ifver, med samma allt uppslukande intresse som eljes endast ägaren af ett företag kan presteras.

I henne behöfver chefen icke frukta den framtida konkurrenten. Hon har ingen äregirig traktan efter själfständig verksamhet, hvad hon *vill* är att allttjämt få lefva under de lugna och trygga förhållanden hon kommit in i. Att behöfva lämna den affär hon tillhör och där hon har det godt, synes henne som en olycka, att öfvergifva den för att hos en konkurrent motarbeta den framstår för henne som ett förräderi, åt hvilket hon icke vill låna sig.

Hängifvenheten för och det ekonomiska beroendet af det affärsföretag hon tillhör gifva vidare ökad kraft åt det kvinnliga biträdets speciellt kvinnliga affärssegenskaper. De öka hennes försiktighet och besinningsfullhet utåt, hon blir skarpsynt för de faror, som hota affären och därmed indirekt henne själf, hon håller igen, när den manliga affärsledningen vill rusa alltför brådstörtadt framåt, hon varnar och afråder när hon ser eller anar att risk förefinnes. Och samtidigt med att hon är på vakt utåt är hon outtröttligt verksam inåt. Hon är sparsam, undviker onödiga utgifter, öfvervakar att ingenting förfäres och att ingenting försummas, som kan lända affären till fördel.

Den allmänna åsikten torde vara den, att man lämnat den kvinnliga arbetskraften tillträde till affärsområdet icke för dess godhet, och behöflighets utan för dess billighets och anspråkslöshets skull. I denna åsikt måste man söka själfva grundorsaken till, att kvinnornas ställning inom affärsvärlden är så olidlig som den är. "Olidlig" kan måhända synas vara ett alltför starkt uttryck, men det är dock det rätta eller *bör* åtminstone vara det. Kortsynheten håller gärna före, att en kvinna har det "tillräckligt" bra, om hon har en fast sysselsättning och en inkomst, på hvilken hon något så när dragligt kan existera. Men det är icke nog.

Det måste kännas bittert och fullkomligt oersonligt för kvinnorna, att deras pliktrogna arbete skall betalas endast med hälften eller ännu mindre del af det pris det skulle honorats med, om det utförts af en man. Principen att allt arbete skall betalas efter sitt verkliga värde och icke bestämmas af könet hos den person, som utför det, är visserligen icke ännu antagen som direktiv ute i arbetsvärlden, men utvecklingen går dock oemotståndligt ditåt, därför att icke blott rättfärdighetskänslan utan äfven sunda förnuftet, säger att denna princip är rättskaffens, klok och för såväl den manliga som den kvinnliga arbetskraften den förmånligaste.

I denna hela kvinnovärlden omspannande sträfvan ha också affärskvinnorna sin uppgift att fylla. De skola inom sitt arbetsområde söka utrota den gamla missuppfattningen, att den kvinnliga arbetskraften är kvalitativt underlägsen den manliga, värd endast ett lågt pris och användbar blott i fråga om underordnad arbete. De skola i arbetet, utnyttjande alla sina förträffliga, speciellt kvinnliga förvärfsegenskaper, energiskt och målmedvetet inrikta sina ansträngningar på att få sin affärsbegäfnings erkänd som — fastän till arten olika — jämngod med männens, icke blott nyttigt utan äfven outhärlig såsom varande ett nödvändigt komplement till den manliga affärsbegäfnings och förtjänt af samma aktning, samma betalning, samma möjlighet till avancemang som denna.

Genom att lyckligt utföra detta åliggande skola affärskvinnorna icke blott själfva nå fram till en rättvis och förbättrad ställning utan äfven, *füllande sin plikt*, åt kvinnorörelsen hemföra en af de många små framgångar, som tillsammans skola bilda den stora slutliga segern.

AVANCE.

KLÄDNINGAR

som äro fläckiga eller nedsmutsade kunna genom kemisk tvätt blifva fullt användbara. Priset här för är lägst Kr. 3.— per klädning. Det är dock ej likgiltigt till hvilken affär Ni vänder Eder, ty det är stor skillnad på kemisk tvätt och — kemisk tvätt.

Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A.-B., Göteborg.

KLIPPAN.

Modernaste Finpappersbruk.

Specialiteter:
Finare Post-, Skrif-, Kopie- och Tryckpapper samt Kartong.

Iduns textpapper tillverkas af Klippan.

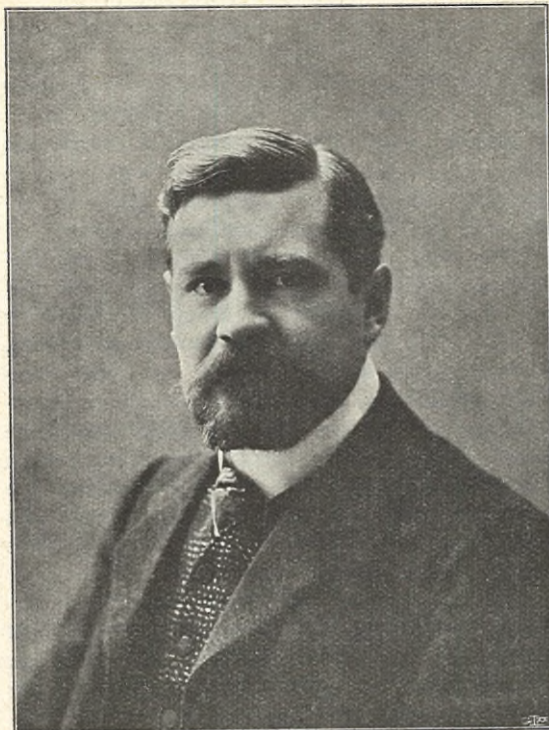
På Karl Wählin

DÅ MAN PÅ en vandring genom Jönkö-
ping kommer upp till Durkehallarna, dess
imponerande Skansen, stannar man i en dälld af
höga furor framför ett enkelt grofhugget block,
den så kallade Smålandsstenen, en minnessten
öfver de märkesmän Småland alstrat, och då
man läser alla dessa namn är det med ens,
som om de stolta furorna reste sig ännu stol-
tare mot skyn och man tänker i en känsla af
andakt: detta allt har det fattiga Småland
gifvit oss.

Hur mycket måste vi då inte ha Skåne att
tacka för, vår rikaste provins. Christer Bonde,
Karl den tiondes kunskapare, sade, då han åter-
kom från sin rekognoscering i detta nya Ka-
naans land, att där inte fanns en tumsbredd
jord, hvarest man inte skördade utsädet många
gångar om, och de sekler, som svunnit hän
sedan dess, ha visat oss att det andliga utsä-
det ej varit mindre gifvande än de rika skörde-
falten, de frodiga betesmarkerna och de yppiga
trädgårdarna. På en Skånesten skulle många
af våra främsta namn lysa och på skånsk
grund ha flera af dem omplanterats. Hvar
ville man tänka sig Tegnér's stod annat än i
hans älskade Lund, där han lefde och verkade
största delen af sin ungdom och mannaålder,
detta vårt äldsta visdomsäte, om hvilket säg-
nen måler att "det stod i gröde, då Kristus
lod sig föde" och dit våra flesta stormän inom
andens värld vallfärdad för längre eller kortare
tid. Och minst lika rik har den tillförsel varit,
som vi fått mottaga från denna bördiga mark.
Vetenskap såväl som vitterhet och konst ha
ständigt fått nya tillflöden därifrån. Den nu
bortgångna generationen af sexti- och sjutti-
talets målare voro till största delen skåningar:
Boklund, Stäck, Billing, Palm, Perseus m. fl.,
men man reflekterade inte så mycket därför
den tiden, hygien och sårnationalitet äro af
senare datun och ingendera att klandra, om
de inte drifvas för långt.

Jag vet inte om Hazelius lyckats göra oss
verkligt fosterlandsälskande, men hembygds-
kärlek har han bibringat oss, och det är vackert
så. I långt skarpere konturer träder nu mera
hvarje landskap fram för vår blick än för tjugo
år tillbaka. Dans och låtar, gamla sedvänjor
och gammal bortglömd hemslojd ha lockats
fram i dagen på nytt, och ur det hela har växt
upp en bestämd sårnational and, som satt
sin prägel äfven på konst och vitterhet och
verkat en sammanhållning inom olika landa-
mären, hvilket gör det jämförelsevis lätt att
värde mäta hvarje landskaps förmåga som hel-
hetsbegrepp. Och då måste man åter med Christer
Bonde säga: Skåne är rikt och starkt och än
i denna stund skördas utsädet där många gång-
er om.

Det finns märkesmän af så vidt skilda slag,
sådana som med flygande fanor och klingande
spel draga fram sin stråt, liksom i skenet af
en strålkastare. Det behöfver inte hända, men
det kan göra det, att sådana stora män vid
skarp analys synas öfverglänsa till och med
deras eget verk, som så småningom krymper
samman i skuggan af dem själfva. Men det
finns andra märkesmän, som tvärtom med upp-
offring af det egna jaget sätta in hela sin energi
och alla sina krafter på det mål de arbeta för
och det händer att man tar emot resultatet af
deras möda, visserligen med glädjen öfver ett
lyckligt löst problem, men kanske utan att fullt

Ateljé Jæger foto.

betänka hvilken grad af förmåga och viljekraft
problemets lösning innebär.

Det är ett sådant märkesnamn och ett af de
skånska, som nu träder oss till mötes i sam-
band med en af dessa epidemiskt grasserande
femtioårsdagar, som ingen hederlig människa
numera kan undgå.

Ord och Bild! Hvilken häfd har ej under
årens lopp denna högt stående tidskrift vunnit,
som genast från sitt första framträdande visade
en konstnärlig hållning af mindre vanligt slag
inom vårt land. Det var i en lycklig stund,
den grundades, i klar insikt om en brist att
fylla, och kritiken skyndade sig att på det
amplaste loforda det nya företaget och tillön-
ska det lycka. Den läsande allmänhetens ögon
öppnades äfven snart för den litterära och
konstnärliga vinning, som här bjöds den, och
så fick Ord och Bild från början vind i segeln.
Det är dock jämförelsevis lätt att göra en lyckad
start, att för fulla segel lägga ut från land
med ett stolt skepp, långt svårare att manö-
vrera det och att utan ändrad kurs eller af-
knappadt mål genom alla vindar föra det oskadt
framåt. I Ord och Bilds anmälan heter det:
"Tidskriften vill återspegla utvecklingen inom
vår litteratur och konst genom att söka deras
medverkan, som på dessa områden förmå det
bästa." Ord och Bild har heller inte vikit
från detta program under de 20 år, den nu
lyckligt genomlevat. Mycket af hvad vårt
land ägt bäst i ord som bild har i denna
tidskrift fått sin plats, och med ovanligt klar
blick har Karl Wählin redan från början
öppnat dess spalter för många af dem, som
vid den tidpunkten då Ord och Bild startades,
ännu inte voro de erkända begåfningar, som
de sedan blifvit. Gustaf Fröding var 1892
mera debatterad än uppuren. Hjalmar Söder-
bergs litterära tillvaro hade man föga aning
om, Per Hallström hade knappast vändt ryg-
gen åt sin ingenjörverksamhet, och Karlfeldt
var en liten okänd lärare, som kämpade för
tillvaron och en framtida licentiatexamen, men
alla dessa blifvande storheter ha strängt sina
lyror i Ord och Bilds första årgång vid sidan
af de redan stadfästa skaldenamen. Och af
lika gediget värde ha illustrationerna visat sig,
till och med af stigande, då reproduktions-
möjligheterna nu mera äro större än för tjugo
år tillbaka.

femtioårs-dag.

Den kulturella betydelsen af ett sådant verk
är i grunden af en vidd, som ej så lätt mätes.
En väckande kännedom om hvad vi ägt
framstående inom litteraturens, konstens och
forskningens områden har under snart tjugo
års tid genom denna tidskrift spridits i
vårt land, säkert äfven det ett utsäde, som
skördas många gånger om, såningsmannen till
heder.

Belysande för hans personlighet är därvidlag
detta: Karl Wählin har väl ej som konstnären i
Heidenstams "Namnlös och odödlig" huggit ut
sitt namn ur stenen. Hvarje häfte bär det på
sitt titelblad, men han har dock med ovanlig
själförlömmelse trädt tillbaka för att ge
rum åt andra förmågor inom den tidskrift
där han är själfstyrande — en orättvisa mot hans
egen begåfning. Ty hans penna hör till dem,
som man ogärna saknar och som just i en tid-
skrift sådan som Ord och Bild borde kunna
göra anspråk på ett rätt stort utrymme. Men
det är karaktäristiskt för hans sätt att fatta
sin uppgift och för det själfupoffrande nit,
hvarmed han fyllt den, att han, allt berätti-
gande till trots, så sällan framträder med
egna litterära bidrag. Han gör det dock, dess
bättre, utanför sin tidskrifts spalter. Jag har
i första rummet nämnt hans namn i samman-
hang med Ord och Bild, emedan denna hans
insats i kulturellt hänseende varit af så fram-
trädande betydelse för vår litteratur, men det
vore mer än orättvist att därför ställa hans om-
fattande verksamhet som skriftställare och konst-
kritiker i skuggan. Han hör till dem, som göra
hvarje uppgift till en med innersta vilja om-
fattad samvetssak. Han senaste intressanta
monografi öfver Ernst Josephson bevisar det
bäst, en målning, så fylld af lif, som man blott
kan åstadkomma, då man lånar, inte endast
sin hand, utan hela sin själ åt penseln och
helt lever sig in i det, som man vill återge
eller snarare förläna evighetslif. För att bli en
framstående konstkritiker fordras mer än stil-
listisk förmåga, omdömesdjärphet och mer eller
mindre djupgående konsthistoriska studier, det
fordras först och främst kärlek till konsten, en
kärlek, som aldrig förtrötts, som omfattar allt
som varit och det som är, en lyssnande
och seende kärlek, som inte föraktar det gamla
eller förkastar det nya, men söker att följa
konstens alla skiftningar och förstå dess inre sam-
manhang. En konstkritiker, som så uppfattar sin
uppgift, sätter kanske inte främst sin ära i ut-
slugandet af positiva omdömen, men hvad han
har att säga blir alltid af intresse och bestå-
ende värde, och därför kan Karl Wählin med
skäl räknas bland våra mera framstående
konstkritiker.

Det är alltså en märkesman i mer än ett af-
seende, som den 14 juli under högsommarens
egid firar sin egen högsommarfest. Där borta
på Utö, där han slagit upp sitt sommarläger,
komma säkert den dagen många varma per-
sonliga vänner och vänner af hans lifsgär-
ning att samlas. Jag är viss om, att han den
dagen skall lära känna, att man dock ej endast
velat taga mot, utan äfven vetat skatta hvad
han oförtrutet offrat för att hålla altareden i
det skönas värld högt och klart brinnande.

SIGRID ELMBLAD.

Uppgif lifvidd (under armarna), midjevidd och kjol-
längd erhåller Ni till Eder figur
fullt tillförlitliga, moderna och eleganta
Pappersmönster.

Erhållas omgående till nedanstående pris inom Sverige: Bluslif 40 öre,
Kjölmonster utan släp 50 öre, Prinsessklädning 75 öre, Reformdräkt
75 öre, Barndräktmonster 50 öre, Kragmonster (Pellerin) 50 öre,
Kappmonster 60 öre, Nationaldräktmonster 1 kr.
Mönster kunna äfven beställas efter andra än våra modeller. Beställ-
ning skall då åtföljas af den modell som önskas. Priset är då
dubbelt mot det vanliga.

Expedieras portofritt inom Sverige om rekvisition
åtföljd af likvid insändes till
Mästern Samuelsg. 45 B, Stockholm,
Mönsteraffären "Chic".

Den eviga striden.

Af Elisabeth Kuylenstierna-Wenster.

(Forts. o. slut.)

“NEJ — det är nog, men allt annat du bjuder mig i vigseln och det där, men att sedan bara slå mig ned på bruket och se till att dammet blir piskadt ur möblerna och silfret inräknadt efter kalasen, det kan jag inte. Jag vill inte ha bom för porten ut till lifvet. Jag vill inte vara disponant Erlings hustru. Jag vill vara mig själf — konstnärinnan.”

Det sista ordet kom med en tilltvingad anspänning af röstresurserna. Hon visste, att det skulle slå som en sten mot glas, och att skärfvorna skulle spridas vida omkring, ställa till förödelse.

“Du har ju gjort fiasko hvar gång du har uppträdt,” svarade han hårdt, omedveten dock om sin brutalitet, “hvad skall det då tjäna till att fortsätta. Det är en löjlig idé!”

Hon mindes plötsligt, hur hon en förmiddag för endast ett par månader sedan afhandlat samma ämne med norrmannen. Också han hade varit hänsynslöst ärlig:

“De er da ikke ualmindelig dyktig,” hade han sagt. “Talentet er der, men det har faldet i dybt vand och kan nødig hjælpe sig selv op på det tørre.”

Han hade haft rätt. Hon hade glidit bort från hamn och strand, ut mot konsten, glömsk af försiktighet och egen kraft. Det största ville hon, det högsta måste hon nå. Och hon skulle lyckas, om bara någon ville riktigt tro på henne — någon, som vore henne kär. Men när man står mycket ensam, växer misstron som en taggig häck rundtomkring en. Hon visste dock, att talangen, gnistan fanns. Den skulle bli stark och stor eld en gång, bara hon finge kämpa sig igenom. Från hvarje nytt nederlag medförde hon någon behållning — en fingervisning, en hjälp. Man förebrådde henne, att hon icke ville sjunga som de andra, att hon gick sina egna vägar och förstörde röstmaterialiet på farliga experiment. Hon afskydde “metoder” och gick så långt utomkring dem hon kunde. Hon litade för mycket på sin kärlek till tonkonsten som besjälande styrka. Detta kunde kanske bli ett fel. Hon skulle taga sig i akt.

För att värma fötterna flyttade hon dem fram på solspången, som gick mellan bortersta fönstret, skar rummet i två trianglar och löpte mot dörren.

Hon hade glömt, att hon icke var ensam — glömt, att hon satt midt emot den man, som begärde henne för sig och sitt hem. Tanken på en ny sångaf-ton, en ny sträfvän upptog henne. Hon måste erkänna, att märket J.-I. hade rätt i att hon icke hvilade tonerna tillräckligt. Ibland kunde de verka frampressade med våld. Hennes föredrag borde bli lugnare, mera samladt. Å — det skulle bli det, om hon bara finge känna lyckan strömma igenom sig en gång!

Hon höjde det sänkta hufvudet. Nils stod tätt framför henne, och leendet smög fram under mustascherna, skolpojksblygt — urskuldande.

“Blef du ond öfver, hvad jag nyss sade, Kristina?”

“Hvad sade du?”

Hennes ögon voro fyllda af ljusreflexer från längtan och drömmar. Hon var så långt borta ifrån honom, att han måste taga sats öfver hvardagslifvets höga, breda tröskel och hoppa

in i ett okänt land för att nå henne. Hastigt sköt han bordet åt sidan. Duken hotade att glida af, och han lade ordentligt på den igen, innan han kom och satte sig i soffan.

“Jo, Stina lilla, jag sade, att hemmet väntar på dig — på oss bägge.”

Hennes fina ljusa hufvud vändes emot honom, som när solvärmens drar en blomma till sig.

“Jag kommer — en dag.”

“En dag — hvad menar du med det? Vi ha ingenting att vänta på längre — jag har sagt detsamma nyss. Hvarför kan du inte lika godt först som sist uppge den där misslyckade konstnärbanan? Den gör hvarken dig eller andra glädje. Om du vunnit erkännande och blifvit en storhet — efter det skall kallas så — hade jag kanske inte vågat mig fram, men nu — —”

“Just nu var det stor synd, att du kom,” afbröt hon ifrigt. “Finns det något grymmare än att bli misstrodd af den, man håller af? Det är att få sin kraft söndersmulad, och hvad skall du med mig, sedan du slitit af vingarna? — Då är det ju inte jag längre. Om du kommit i dag lika säker på mig som du är på dig själf och sagt: “Jag tror på dig, Kit! Det är bara för att du skall veta det, jag står här — då — Å då” — — — hennes blick strålade emot honom — och hon tillade hastigt: “Jag hade nog genast störtat mig i din famn och följt dig till världens ända. Jag kunde väl inte slagit mig till ro för alltid; hvarför skall man nöjas med en vrå, så länge det finns vidder? Men jag hade beständigt drömt om att komma igen till dig — som svalan under takåsen. Och det härligaste af allt — jag skulle varit trygg hos dig! Du skulle förstätt. Kom jag sargad och trött och förbi — du gaf mig mod på nytt. Kom jag stolt och segerviss — du lyfte mig upp till lyckans höganloft. Allt det där kan aldrig bli verklighet nu, när jag vet, att du är gladare öfver mitt fiasko än öfver mina framgångar.” — Hon knäppte händerna bakom nacken och sade allvarligt, medan det ryckte nervöst kring munnen af gråt, som ej fick brista ut: “Nu tänker jag sorgen får sjunga mig fram, efter glädjen vänder mig ryggen.”

Han strök lätt med sin hvita släktledshand, igenkännlig från far till son i fem generationer minst, öfver hennes knä, och han sade famlande:

“Kära lilla Stina, du är så nervös och öfverretad! Du skulle ta ditt förnuft till fånga och förstå, hur väl jag och alla de mina vill dig. Ingen skall sära dig med ett ord om —”

“Tack,” afbröt hon och skakade undan hans hand, “tack, ädla folk! Ni skulle blunda för “lytet”. Det är obeskrifligt vänligt af dig att vilja släpa med dig hem en, som du tror fått en knäck för lifvet — ett psykiskt ryggradsbrott. Men ser du, jag är inte krympling. Jag undrar, om du inte skulle kunna höra det, om jag sjöng för dig. I går var jag indisponerad — hennes arm lades halft kamratligt öfver hans skuldror. “Jag hade gått och svält många dagar och fick indigestion af festmidagen med dig —”

“Herre Gud”, afbröt han förskräckt, “har du det så...”

Hon log vemodigt, och han kände en kyss fläktas öfver sin breda panna.

“Vi talar för mycket ins blaue för långa Nisse tycks det, men det här får i alla fall sägas: Jag har mat för min kropp, det behöfver du inte vara rädd för. Men mitt hjärta — det utslitna begreppet, som blifvit så miss-

handladt, att det tangerar det löjlige — har svält och frusit och farit illa de sista åren, och mitt blod har sjungit stormsånger ut för alla vindar om hjälp för både det och sig själf. Längtan har ibland sugit bort hvarenda droppe mod och lust. Och du vet bäst, om arbetet blir dugligt, när längtan slungar alla tankar huller om buller. Minns du, när du var i Halle och måste resa hem hufvudstupa för att få se mig en dag? — Men du reste ut igen — och du var så lycklig, därför att jag trodde på dig och framtiden. När du kom i går, stod det minnet så lefvande för mig, och fast du gjorde som jag bad dig — inte nämnde ett ord om min sång före konserten — var jag säker om, att du trodde på mig. Och — och jag blef väl för varm, för öfverhettadt lycklig för att kunna behärska mitt temperament. Därför gick det galet den gången. En annan gång har jag varit nerlsad. Allt det där bakom kallar kritiken “indisposition”, och på den domen dör konstnären. Det är så enkelt, det kan inte vara annorlunda — men det är ändå förtvifladt.”

“Men hvarför har du inte skrivit, att du längtade?”

Hon flyttade sig ifrån honom, vände sig så, att hon kunde se honom rakt i ansiktet och sade med sin klara, djupa röst:

“Då skulle du ha blygts öfver mig — öfver att jag — bjöd ut mig.”

Rodnaden sköljde öfver hennes ansikte och efterlämnade en nästan genomskinlig blekhet. De smala läpparna slötos så hårdt, att de liknande en rand bjärtrött blod i det hvita ansiktet.

Han svarade inte genast. Egentligen förstod han mycket litet af hennes kamp. Han fann den oviktig — resultatlös. Ett glimtade dock till i detta kaos som en lycka: hon hade tydligen aldrig frågat efter någon annan. Hon var inte bohème, inte “lätt” af sig. Han kunde känna sig fullt lugn i det afseendet.

Kit satt aldeles stilla med de mörka ögonen stelt häftade mot hans mun, hvilken förblef stum. Hon såg inte, att det var en vacker och ståtlig man, som ryggat sig bekvämt mot soffan. Hon bara väntade på ord, hvilka skulle mätta, värma, förstå, ord, hvilka som starka händer skulle lyfta hennes darrande, sjuka hjärta och kyssa det med tack för trofasthet.

Slutligen sade han skämtsamt:

“Å, du kunde väl låtit mig veta det på ett fint vis. Fruntimmer brukar ha arrangeringsförmåga i det fallet.”

Hon stirrade på honom. Till hvem hade hon talat? För hvem hade hon biktat hela sitt lifts brännande, förtärande ångest? Det hade varit lättare, om han stenat henne än att som nu räcka henne nådesmulor af sitt öfverseende. Visste han, hvad kärlek var? Hade han under dessa år lefvat med tanken hos henne, eller vågade han ändå sjunga: “mitt allt!” En mans “allt”, var det kanske ett kollektiv? — I denna stund var han henne en främling, och hon stängde brådt sitt innersta. Hvad skulle han där? Rifva om bland vissna blommor, slita af ännu gröna blad! — Hon hörde ånyo hans röst; den bibehöll sin lekande skiftning, men ett stänk af misstro och svartsjuka flöt som flarn på de ljusa tonfallen:

“Du kanske tröstade dig med en liten flirt i stället — norrmannen, som bodde här t. ex.?”

Hon reste sig tvärt.

“Nu skall du gå, Nils, innan vårt afsked blir bittert.”

Iduns Modellkatalog för sommaren är utkommen. **Pris 60 öre.**

”Men käraste lilla vän, hvad nu då? — Eller... menar du verkligen, att du glömt dina löften, allt hvad vi haft gemensamt för den förste, bästa, som kommit i din väg?” Han hade också rest sig och ställde sig i axelbredt majestät som domare framför henne. ”Sådana där konstnärnaturer som du ha visst lätt att flamma.”

”Gå Nils!”

”Törs du inte svara?”

Han frågade inte häftigt, snarare villrådigt och sorgset, halft stukad af hennes rakryggade, fasta motstånd. De små pikanta äfventyr han varit med om började mot hans vilja flocka sig som en ullig skyhord vid horisonten och det hjälpte icke, att han slog åt dem med det traditionella skyddsvapnet: männens företrädesrättigheter. Han skymtade dunkelt konturerna af Kits lif, hennes ensamma strider, hennes lyckokraf, och han kände en obetvingslig lust att — rädda henne, hjälpa henne, göra henne till en god hustru.

Hon gick fram till fönstret och återvände igen. Ån en gång samma vandring. När hon nu kom tillbaka, tyckte hon sig ha gått alla sin ungdoms år, alla sina drömmars stigar.

”Jo, du Nils, jag törs svara — du frågade det — för — ja, var det bara för en liten stund sedan? — Jag har aldrig svikit dig — aldrig glömt dig, och det är väl det, som gjort mig oduglig för konsten — det och så — att du inte tror på mig. Vi kvinnor gå visst ofta under på grund af mannens misstro, som är hans *afund*. Nu ska vi skiljas, du och jag, och riktigt gå hvar sin väg.”

Hon lutade sig plötsligt ned och tog hans händer, som hon lade mot sina ögon.

”De här tårarna får barndomsvännen torka. Sedan — sedan skall du gå.”

Det knackade på dörren. Båda stodo en sekund tysta, men han fann sig först:

”Stig in,” ropade han, och Kit märkte, att han redan lagt förband öfver det såriga i stämman.

”Det är en herre, som nödvändigt vill tala vid fröken Bryne.”

Ett visitkort stacks in.

Kit tog det och såg likgiltigt på namnet, men med ens kom det färg i hennes ansikte och det gick en skälfnings glädje öfver hela hennes spensliga gestalt. Hon räckte kortet åt Nils.

”Det är vår förnämsta impressario. Han kommer till mig — i dag.”

Hon gick mot dörren under det hon talade, gaf sig icke tid att se sig om utan skyndade direkt in i salongen.

Ett ögonblick stod Nils som bedöfvad, men sedan följde han mekaniskt efter, lydande sin naturs pudelvana att vaka, om någon fara kunde vara på färde. Med långsamma steg mätte han matsalsgolvet och stannade vid den stängda dörren — icke för att lyssna men för att vara nära. Hade han ingen rättighet längre? Hade hon sagt honom något sådant? — Utan att tankarna följde med, såg han sig omkring i rummet. Det satt bref kvar i facket. Två, tre stycken. De kunde lätt komma bort. Han skulle göra pensionatsfrun uppmärksam på det vid middagen. — Bra kala väggar, och inte gjorde de fyra tenntallrikarna på hyllan en gladare. De sågo ut som rund förväning öfver sin otillräcklighet.

Han hörde enstaka ord därifrån, lösryckta satser; en högt uttalad: ”Visst tror jag på er, fröken! Det har jag gjort länge.” Nils strök oupphörligt upp håret från pannan, nervöst, obehöfligt. Hans mörka hår låg oklanderligt. ”Visst tror jag på“... Det klang om de orden. Hur tog Kit dem? Entusiasmerade de

henne till nya galenskaper? Tro på! Ja, ja, för all del, men det fick väl vara med moderation. Han greps af svårtämd lust att gå in och säga den där herrn ett ord! En sådan där frimickel, som drog unga flickor ut på äfventyr genom att lura i dem fraser om konstens religion. Han skulle — Men nu hade Kristina gått fram till pianot. Hon trefvade på tangenterna. Han kände så väl igen dessa halft skygga ackord; hon tyckte aldrig om att spela själf. Han hade så ofta ackompanjerat henne. Hon sjöng samma sång, han sjungit förut i dag. Det var en tillfällighet förmodligen. Den sta, som kom för henne. Men han undrade ändå, om hon anade, att han stod här, och om hon trots allt sjöng för honom hoppets eviggröna visa — — —

Förhandlingarna innanför den slutna dörren pågingo länge. Gå-frun-tillhanda-fröken hade för en god stund sedan plockat fram serverterna och lagt dem som en ringmur rundt bordskanten. Hon kunde inte neka sig en liten sväng på kroppen för den stilige disponenten samtidigt med att hon pröfvade effekten af jardiären öfver två gigantiska fläckar på duken. Den fyllde inte riktigt. En bricka för vattenkaraffin och glas fick komma till undsättning.

Just som Tilda dunsade ned en hög flata tallrikar på buffeten, knäppte det i salongsdörren.

Nils spratt till. Han hade väntat så länge, att han nu nästan blef öfverraskad.

”Ja, au revoir då tills i afton,” sade en manlig, varm stämma och en smärt, välklädd herre passerade. Hans blick snuddade intresselös förbi Nils liksom förbi mathordet och Tilda. Det var endast föremål vid sidan af hans väg.

”Tills i afton.” Hvad ville det säga. Nils gick beslutsamt in i salongen. Där stod Kit kvar vid pianot, men nu såg hon ut som en annan. Han skulle vilja säga, att hon verkade omplanterad, vårdad. Allt det trötta och hängfärdiga var borta. Hon var — hon var strålande vacker.

Han kände sig så besynnerligt undanträngd och i stället för att närma sig henne som han strax tänkt, gick han fram till fönstret och stod där mulen och tyst.

Han hörde hennes röst bakom sig:

”Å Nils, det gör detsamma, att du är du, och att du inte vill förstå mig! Jag måste ändå berätta... Jag skall ut på turné, du! Ett helt år — och det bästa af allt — med en människa, som tror på mig. Aldrig har jag känt mig som nu. Det måtte vara puppan, som brister, och fjäriln får väl flyga ut i solskenet.”

”Är du så glad?”

Hon hörde det svidande agget i hans röst och gick med snabba steg fram till honom. Hennes små händer klättrade vant upp till hans skuldror, och hon sade mjukt med blicken i hans:

”Ja, jag är glad, käre gamle Nils, glad för en egen väg i lifvet. Vill du möta mig på den en gång och sjunga för mig som du gjort i dag, skall du kanske få svar. Men nu går jag — i tro. Hela lifvets styrka är bofast i det ordet.”

”Redan i kväll går du?”

Hon rodnade djupt.

”Ja, på en konsert med herr Wald. Jag är ju fri!”

Han vände sig om. Det satt som en tjock klump af uppmaningar och böner i hans strupe, men han tordes ej uttala dem; de skulle kanske blifvit snyftningar.

Björneborgarnes marsch.

Af Peter Norden.

PÅ HASSELBACKEN var det jättemilitär-konsert. Mässingen basunade, och bas-trumman kilade in sitt dunkande i samma jättelika skala.

Men uppe i festvåningen hade rösträttskvinnorna sin stora kongressmiddag. För sjätte gången hade de, talrikare och segervissare än någonsin, kommit tillsammans från alla världens hörn. Och nu sutto de här, alla värmda af en stämning, ett uppsåt. Den ena efter den andra steg upp och gaf ord åt det, hvaraf allas hjärtan voro fulla.

Efter hvarje framfördt budskap steg det tillbakahållna glammet åter i festsalen som den varma luften dallrar kring ett brinnande ljus.

Silentium — nu är det visst en amerikanska, som talar.

Först lyssnar jag. Orden komma så lättfunna, så spontant, så själfklart, nästan moderligt lugnt, men med den trygghet, som lifvet härdat till stål.

Då skraller det till därnere, där publiken sitter svept i röda filter:

Sö—bom! —ner—bom! — af ett folk som blödt — — —

Den lilla ensamma kvinnorösten mot hela jättemilitörkester!

Men den ensamma kvinnorösten drucknade inte. Obekymrad, följande sin egen rytm talade den vidare.

Och det var ett underbart ögonblick att, som jag då gjorde, se det gamla och det nya drabba ihop inför mig.

Det gamla — det som dock fått blickar att lysa som stjärnor — under uppstånd af all sin eggande kraft, sin öfvervåldigande pomp, sin basunstolta öfvervinnelighet, sitt svindlande förflutna. Det nya blott en ensam, stilla kvinnostämma. Och dock var, trots bastrummans segerbrakande kanondunder, samman-drabningens utgång gifven, den ensamma kvinnan den starkaste.

Jag hörde mer än hennes ord. Det gamla, det förgångna upplöste sig i ett tomt buller, blef utan mening, blef dödt. Men hennes ord stego milda och vissa ned från framtidens morgonhimmel:

Fred på jorden! Tystnen, tomma fanfarer! Människan är född.

Jag, kvinnan, födde henne.

Mannen är icke människan.

Kvinnan är icke människan.

Vi äro människan.

Hvarför fingo vi icke fred?

Därför att vi kallade hälften det hela.

Därför att vi kallade mannen människan.

Därför att vi sade: ”Den mänskliga naturen är nu en gång sådan.”

”Hvad löna vackra drömmar?”

Men jag säger: ”Den manliga naturen har en gång varit sådan.”

Men mannens hjärta spritter — kvinnan i hans hjärta är född.

Och kvinnans hjärta spritter — mannen i hennes hjärta är född.

Hvem sätter nu den mänskliga naturens mått?

Hvarom drömde vi, om icke om människan?

Si något nytt, något underbart har skett i världen.

Outsägligt lyckliga vi, som skådat röken från Kanaans eldar.

SIGRID BACKMAN.

Kvinnokraft.

RUM OCH TID är en boggievagn på natten linjen Stockholm—Trelleborg i början af april i år. Två damer, som fått hvar sitt nummer till sofplats, se på hvarandra granskande, haft misslynt öfver den nödtvungna intimiteten. Men den ena börjar snart undra: hvem är hon? Hon ser ännu ung ut, och en ung man följde henne ned till tåget vid Stockholms central. Han var lik henne, det var kanske hennes bror. Han såg rörd ut vid afskedet, och den vackra, ståtliga damen försökte att trösta honom. Hon hade en liten nervös, otålig rörelse med foten, medan hon stod och väntade på att tåget skulle gå. Det var resfeber, oro, men en glad oro, som väntade och sjöng inom henne.

"Farväl, gossen min," så går tåget ut i mörkret.

"Naturligtvis skall hon resa utrikes," tänker den ena vidare, och hon blir full af nyfikenhet, sitt yrkes och sitt köns nyfikenhet, ty hon är journalist.

Men den andra gör sig redo för natten, hon tänker visst inte tala, men så blir hon tvungen. Ventilen står öppen, och genom den strömmar en kall, fuktig vårvinterluft in i sof-kupén.

"Tillåter damen, att jag stänger ventilen?"

Den nyfikna kvider i sitt inre. Frureformen har tydligen inte slagit igenom.

"Ja, min fru," svarar hon vädjande och medgörlig, "om ni önskar det."

"Det är för att, ser dam... fr... (med en hastig blick på den andras vänstra ringfinger och en suck af lättnad) fröken, att jag är sångerska, och jag måste vara rädd om min hals, särskildt nu."

Journalisten flyger upp och drar till ventilen.

"O, ja, min fru, naturligtvis."

Så blir det tyst. Skärmen sänkes öfver taklampan, och den nyfikna journalisten ligger i mörkret och sörjer öfver att hon inte är musikalisk och att hon inte känner igen vare sig fru Magna-Lykseth Skogman eller fru Davida Hesse-Lilienberg. Hon kan inte alls gissa. Och nattens timmar skrida. —

Rummet och tiden är åter boggievagnen, Skåne, matt morgondager öfver gråbruna fält och förtonande dimmor vid horisonten.

Sångerskan reser sig och ser ut. Hon gnolar sakta en melodi, som för att pröfva, att rösten inte tagit skada. Den nyfikna journalisten ligger och ser på henne. Hon är ändå yngre i morgonljuset. Det är då inte sanning, att smink och rampljus och allt det där skada utseendet.

Sångerskan sitter och ler för sig själf, men så med ens talar hon, därför att hon inte kan annat.

"Om fröken visste, hvad jag är ute på för en resa. Det kan fröken aldrig gissa. Jag skall debutera, vid mina år skall jag debutera som operasångerska."

"Åja, åren."

Då skrattar hon ett litet mjukt skratt.

"Jag är mormor, fröken: Jag har fem barn, och min äldsta dotter är gift och har två rara småttingar. Nej, så förvånad fröken blef. Det var min son, som var nere vid tåget. Det är min andre gosse. Nu är de alla så stora, att de inte längre behöfver mig ständigt. Den yngsta är sexton år och de sista två åren har jag idkat sångstudier. Jag har så mycket kraft och lefnadslust kvar, ser fröken. Det var inte tillräckligt för mig att lefva för mina sällskapsplikter, min toalett och societetsvälgörelsen."

"Hvad jag är glad."

"Men det var inte så lätt, innan de alla förstodo, att det var mitt orubbliga beslut att på allvar ägna mig åt konsten. Jag kunde inte nöja mig med att bli dilettant och sjunga i mina vänners salonger.

Det var inte heller genast jag vågade tro, att jag dugde till konstnär, fast jag hade den brinnande lusten. Första tiden ute i Berlin kom jag till en sånglärarinna, som inte kunde hjälpa mig, snarare tvärt om, men sedan jag fått en god lärare har arbetet gått fort undan, och jag har fått så mycken uppmuntran, att jag nu inte kan tvifla på att jag har förutsättningar för att lyckas. Tänk er, fröken, professorn säger, att min stämma är så ung och fräsch, yngre än någons af de andra, fast ingen är så gammal som jag," och hon ler igen. "Allt detta har varit så underligt," fortsätter hon; "det är så olika det lif jag hittills har lefvat. De människor jag är tillsammans med nu hör liksom till en annan värld. Men jag förstod dem strax, och det är ingen, som märker, att jag inte från början hört till dem. De togo också genast emot mig som en kamrat."

Nu tystnar hon åter och sitter och ser ut. Solen skiner, och tåget går ut på ångfärjan i Trelleborgs hämn.

Den nyfikna journalisten har fått hennes visitkort, som uppenbarat för henne den så ifrigt åtrådade hemligheten, men samtalet mellan de två återknytes ej förrän i restaurantvagnen Sassnitz-Berlin.

"Jag skall kanske sjunga i Stockholm i vår," säger sångerskan, "kanske, men det är inte ännu säkert."

"Tänker ni inte låta intervjuva er innan dess af någon tidning," föreslog journalisten.

"Jo, kanske, jag vet inte, om jag får tid. Känner fröken några journalister? De människorna intressera mig. Det gör förresten alla, som har något mål i lifvet, något annat än de små dagliga intressena och societetsvälgörelsen."

Journalisten ler ett litet svagt tacksamt leende. Det är så litet att vara stolt öfver att ha valt "ett kall", när man inte framför allt lyckliggjort en man, fem barn och två barnbarn.

Dagen efteråt, när den nyfikna journalisten sitter på sitt pensionatsrum, kommer sångerskan som en frisk vind i en elegant Berlinervår-

dräkt. Hennes vagn håller utanför på gatan, och hon tar journalisten med sig på rundfärd: till teaterperukmakaren, till teaterskomakaren och teaterparfumeriet, och journalisten kan godt föreställa sig, hur sångerskan skall se ut både som Tosca, Musette och Afrikanskan, allt detta, men inte, hur hon kan vara mormor, men det är ju omöjligt att mot egen försäkran betvifla.

När de slutligen skiljas, skickar sångerskan journalisten en slängkyss, som hon bestämdt nyligen spelat in, den verkar så konstnärlig, hvilket inte betyder, att den saknar hjärtlighet, och säger, att hon skall låta höra af sig.

Men journalisten hör ingenting på länge. Hon går och grämer sig i sitt feministhjärta öfver att hon trots sin nyfikenhet glömde fråga sångerskan, om hon var medlem af F. K. P. R., men hon tröstar sig slutligen med den tanken, att det egentligen inte betyder så mycket.

När männen få klart för sig, att kvinnorna ha så mycket vitalitet, att en man, fem barn och två barnbarn inte kunna uttömma den, skola de för visso inte längre frukta nativitetens aftagande i följd af ansträngningen att en gång hvar tredje år begifva sig till valurnorna. Och hvem vet, om inte den vissheten mera än något annat skall undanrödja det djupsinniga betänkanudet mot kvinnans politiska rösträtt.

Slutligen när flera veckor gått får journalisten höra af sångerskan. Det är i en svensk tidning, som hon en dag af en händelse läser i en främmande världsstad. Där står: "Fru Sigrid Backman har efter sitt i allo framgångsrika gästspel i Hirschberg för hela nästa säsong engagerats vid operan i Elberfeld."

GERTRUD ALMQVIST.

Som i en dröm.

DET ÄR som om jag drömde.
Hur plötsligt allting kom!
Din blick jag måste söka
beständigt om och om.

Du ler och nickar sakta,
att alltihop är sant,
och ändå känns mig allting
så sällsamt obekant.

En fattig, som i drömmen
sig finner plötsligt rik
och fåfängt undrar huru,
jag tycker mig just lik.

Så vill jag, att ej vakna,
mig hålla lugn och still
och utan tal och frågor
blott sluta ögat till.

Och vänta, tills kring nacken
jag känner svanmjuk hand
och mot min mun två ljufva
och heta läppars brand.

BERNHARD RISBERG.

Födelsedager

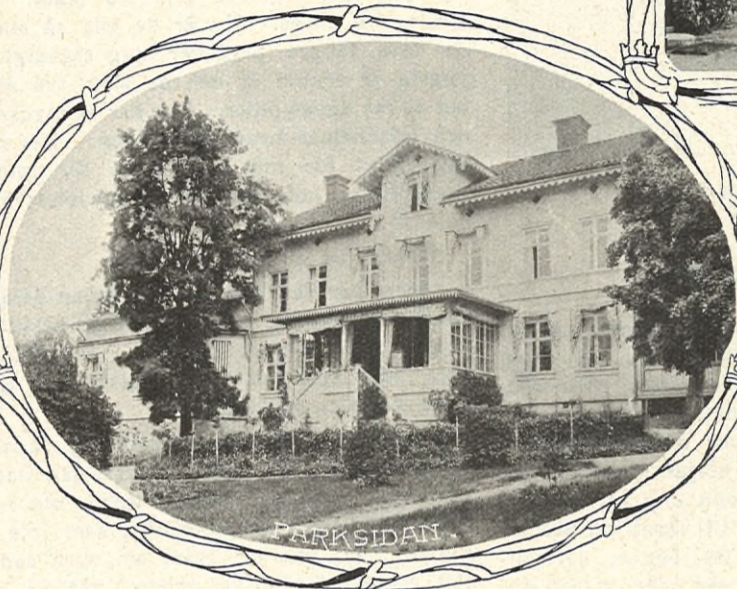

FESTFÖRBEREDSELSE

flaggan, som anger att här bor en furstlig person, men allt tyder på att här bor någon som älskar ensamhet, blommor och ro.

När änkedrottning Sofia fann denna tillflyktsort i sitt gamla hertigdöme sedan sommarresorna till Norge upphörde, hade stället bebotts af växlande ägare, senast en lifländsk greve Stenbock. Hon hade valt platsen, emedan den med sin höga luft, sin barrskog och sjö var så god som ett sanatorium, men fäste sig vid det, har väntat åter sommar efter sommar och arrenderar det nu på längre tid af ägaren, kammarherre Trozelli på Björnsnäs.

Här förflyter änkedrottningens sommar i den

PARKSIDAN

ÄNKEDROTTNING SOFIAS sommarresidens Eriksberg är det mest fridfulla ställe i världen. Den gamla landsvägen till Stockholm drar förbi ett stycke utanför ägorna, och från den leder en smal och skuggig aftagsväg uppåt Kålmårdsbackarna fram till Eriksberg och icke vidare. Man tycker att man färdas i en obebyggd enslig trakt, då kröker plötsligt vägen, och man befinner sig midt framför fasaden till en gammal gård i två våningar som man på måfå daterar till midten af förra århundradet. Solen faller på fasaden, ljusst rött mot den lummiga grönskan, gården är tom, på trappan, som är omgifven af jättehortensior, ligger en liten silkeshund, och omkring allt detta en varm, sömnig barrdoftande luft. Det är endast den kungliga vapenprydda

största fridfullhet. Något isoleringsställe är Eriksberg dock icke menadt att vara, en dag kan hertigparet från Fridhem komma på besök, en annan gång några gamla vänner från trakten eller några af de styrande från Sofiahemmet, med hvilka drottningen vill rådgöra, hon följer ju alltjämt med varmaste intresse denna sin skapelse. Vid födelsedagen var dagordningen omflyttad, men en vanlig morgon skall troligen finna drottningen, sedan hon lämnat rummen i den tillbyggnad på ena gaveln

hon låtit uppföra, på den s. k. drottningens veranda. I en hvilstol, omgifven af ett öfverflöd af blommor, kan hon se ut öfver sin park, som sluttar ner mot en tyst liten sjö med höga, skogbevuxna stränder och djupt, kristallklart vatten. Nedanför verandan blommar en häck af konvolvulus, och klockorna ha samma färg som de hade i hennes tyska barn-

domshem. I en rabatt stå hennes älskingsblommor, rosorna i sin ymnigaste prakt, och bort öfver dem genom en glänta i parken blånar det åt Bråviken.

Här läser drottningen eller låter läsa för sig och sysslar med något handarbete. Om krafterna tillåta, ledes hennes lilla häst

H. M. S. Sofia

DE KUNGLIGA GÄSTERNA

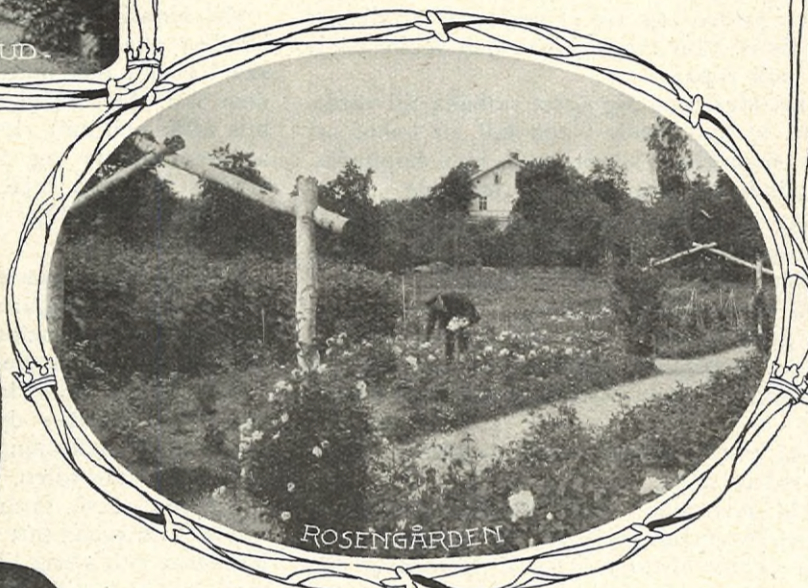
på Eriksberg.

sedan drottning Sofia kom att härska på Eriksberg. Det roar henne att årligen göra någon nyanläggning och förbättring och hon planerar redan något nytt för nästa år. Uppe bakom köks- och lakejflyglarna och stallet beta hennes hvita getter. Släktingar till dem finnas nu öfverallt i trakten, ty drottningen skänker årligen bort några exemplar af sina favoriter.

Den tidiga middagen intages tillsammans med uppvakningen: hofmarskalken Mörner, statsfrun Munck och hoffröken Stierncrona, på en liten matsalsveranda på gaveln eller i matsalen innanför. Efter middagen drar man sig in i ett litet kabinettt innanför verandan, där man

KONUNGEN KOMMER.

ROSENGÅRDEN

period än vår, man befinner sig i ett gammalt hem, hos en gammal drottning med många minnen. Den nya tiden är representerad af några landskapsskisser skänkta af artisten — prins Eugen.

På söndagen, då änkedrottningen firade sina 75 år, var, som nämndt, den stillsamma dagordningen bruten. Prins Eugen, som kommit dagen förut, hjälpte på morgonen grefve Mörner med att klä gården och verandan med blommor och eklöfsgirlander, och vår fotografi är tagen, då änkedrottningen, som såg glad och feststämd ut i en ljus lila födelsedagstolett, kom ut vid prins Eugens arm för att se på resultatet af arbetet. Drottningens första gratulanter voro de underhafvande, hvilkas lyckönskningar hon personligen mottog på morgonen.

fram och hon rider omkring i parken, kanske upp till utsiktsplatån, hvarifrån man ser öfver hela den lilla sjön och dess skogar eller ner till den vackra strandpromenaden, där en brygga leder ut till en liten holme med den behagligaste hviloplats. Men färden går törhända inte alls däråt utan i rullstol till rosenträdgården, drottningens egen skapelse, som rikligen lönar hennes omsorger. Äfven köks-trädgården har delvis blifvit blomsterträdgård

språkar eller läser högt. Trots sin klenhet, som numera förökas af ålderdomens trötthet, är änkedrottningen mycket road af läsning.

— Läser är det mesta änkedrottningen gör, yttrade hoffröken Stierncrona. I skrifrummet innanför stora verandan skriver hon sina bref eller dikterar.

Liksom de öfriga har detta rum en viss gammaldags, hemtreflig prägel, de många familjeporträtten ge det en personlig karaktär. Interiören tillhör som naturligt är en annan smak-

MOR OCH SON

ERIKSBERG I FESTSKRUD

drottningar.

Fram på förmiddagen anlände hertigparet af Västergötland och prinsparet Bernadotte i samma automobil, medan kusinerna ur bägge familjerna åkte tillsamman i en annan. Kungen och drottningen hade ankrat med Drott i Bråviken och infunno sig strax därpå, och efter lyckönskningarna åts familjemiddag eller déjeuner dinatoire i salongen en trappa upp, gårdens största rum, som blifvit apterad till matsal.

Detta rums främsta prydnad är fyra stora porträtt af fyra vackra små gossar, sönerna, som nu kommo tillsamman för att fira sin mors 75-årsdag.

Det är betecknande att änkedrottningen valt att hugfästa minnet af dagen med en stor donation på 100,000 kronor till upprättande af en medicinsk afdelning å Sofiahemmet. Hennes egen sjuklighet har lärt henne att förstå andras lidanden, hennes medkänsla att söka lindra dem. Ett vackert bevis på hennes initiativkraft, energi och frikostighet skall också Sofiahemmet alltid vara. För vår svenska sjuksköterskekår i dess helhet har Sofiahemmet med dess utbildningskurser varit af stor betydelse. En viktig gren af kvinnoarbetet har därigenom blifvit höjd, och det är den svenska kvinnan en glädje att veta att liksom änkedrottningen själf såsom maka och mor varit ett exempel för hemmets kvinna, så har hon också förstätt och intresserat sig för de kvinnor, som utom hemmet söka användning för sina krafter.

E. — ER.

ANSELMUS.

En novell af Ludvig Nordström.

(Forts.)

ALLA FLICKORNA längtade efter honom, och han var vänlig mot alla, men han ville att Céline skulle vänta, tills han kom med sitt eget fartyg och hämtade henne långt dit bort till vargarna och björnarna. Och han skref bref till till henne, men hon är gift nu och har barn, och så går världens gång. La forêt est très jolie, il faut passer par ici! Berättar man inga sagor borta i andra världshuset, hva? Ha-ha-ha! God natt, monsieur! Nu för tiden finns det inga flickor, men på min tid, då fanns det. Ha-ha-ha! God natt, monsieur! Ett lyckosamt år!»

Och med dessa ord drog sig häxan in i ljuset och stängde dörren efter sig, och Anselmus erfor en känsla af obehag.

Hvarför hade hon frågat, om man inte berättade sagor i det andra världshuset?

Anselmus dref omkring och funderade på människorna i denna lilla by. Om någon tid skulle han lämna dem; nya städer, länder och byar, nya människor skulle dyka upp för honom, han skulle få se alltjämt nya sidor af det oändligt facetterade människosläktet — men här skulle man fortsätta att hata hvarann. De gamla skulle dö, de unga skulle åldras; allt skulle förändras utom ett, och det var det hat, som är oupplösligt förbundet med hvarje människogrupp, där icke tanken vunnit herravälde; och en sådan finns icke.

Anselmus stannade fundersamt framför det gamla svarta kapellet.

Du underliga stela skal kring människornas hjärta! mumlade han. Skall du finnas kvar, ända till dess att hjärtat pressar sönder dig och dess heta blod rinner genom världens alla ådror?

Men hur länge skall det dröja? Hur länge, innan människorna förstå den röda eldens betydelse i dina fönster! Ack, ack, hur åren och seklen gå!

Här hade för många hundra år sen, berättade sägnerna, legat en stor stad, en stor

och rik stad vid namn Trézobie, full af köpmän, krigare och sköna kvinnor. Den jord, som Anselmus trampade, den var alltså sammansatt af grusade slott och kyrkor, af förmultnade hjärnor och hjärtan, och hur mycket af längtan, lycka, sorg och plågor fanns inte här samladt i stoft och mull! Dessa människor gingo hela sitt lif igenom på en mjuk matta, väfd af människoblod och människotankar — och för hvarvet sekel svälde mattan. Det rös i Anselmus, när han tänkte sig jordens knotiga kropp på detta sätt år från år omgifven af ett allt tätare lager — smuts. Och på detta smutslager krällde människorna omkring som ohyra.

Och var det annat än ohyra, dessa ruskiga individer, som sutto i världshuset och skreko öfver sina spillkumar, medan ögonen runno i kolröken? Var det annat än ohyra denna förskräckliga gamla häxa, som klifvit ut i dörröppningen?

Och jorden teg, fet af seklernas affall, teg och jäste! Hur länge, innan den skulle börja tala och ropa?

Anselmus drog sig sakta tillbaka till världshuset, ty han kände i alla fall ett behov att höra mänskliga röster, och han hoppades, att bönderna gått; och det hade de.

»Säg mig, madame,» sade han, »hvad är det egentligen för människa, som håller världshuset härborta vid kröken?»

Då förvandlades gumman; hon blef stel och grå i ansiktet och andades tungt.

»Det, monsieur,» sade hon till sist med ett ansträngdt leende, »det är ingen god människa.»

»Jag kunde ana det,» sade Anselmus. »Hon ser vidrig ut.»

»Åh, monsieur,» sade gumman. »Om ni visste, hvad jag vet! Om ni en gång finge höra denna historia. Det är någonting förfärligt.»

»Såå!» sade Anselmus. »Jag anar, att det måste vara något besynnerligt. Hon tilltalade mig nyss, och hon föreföll berusad.»

»Ja, ja!» suckade gumman.

»Men så frågade hon: 'berättar man inga sagor i andra världshuset?'»

»Ha!» skrek gumman och knöt händerna. »Denna förbannade kvinna har sköflat hela mitt lif. Hon! Det är hon, som... ah, om ni visste! Om ni visste, hvad den kvinnan har på sitt samvete! Det är sagor, det, monsieur, det är sagor, som skulle komma era här att resa sig på ände.»

Och med dessa ord hällde gumman en skyffel kol i spisen.

»Hvad är det för tragedi, som hvilar öfver detta hus?» frågade sig Anselmus. Ju mer tiden gick, desto tydligare blef det, att det lif som fördes här, släpade på ett dystert minne från fordom. Hvad hade då tilldragit sig? Men han beslöt att afvakta; dylikt måste förr eller senare blottas, och det var inte lönt att söka framtinga några upplysningar.

Så blef det kväll.

Sonen kom in med sonen i det andra världshuset, alltså sonen till häxan, till den, som sköflat hans mors lif. Detta hade hänt nästan dagligen. Anselmus såg dem jämt tillsammans, och han hade dessutom lagt märke till kamratens skelande och opålitliga blick.

Men det var nu första gången, han fäste något afseende vid denna vänskap. Och han såg nu också, att gumman behandlade ynglingen med vänlighet. Men hvad tänkte hon i djupet af sitt hjärta?

Anselmus beslöt att fråga; och därför sände han ynglingen efter dragspelet.

»Nå, madame,» sade han, »är det där ert sons bästa vän?»

»Ja, monsieur!» svarade hon och såg spörjande på Anselmus. »Ja, det är hans bästa vän! Herre gud, hvad vill ni man skall göra?»

»Hur så, madame?» frågade Anselmus.

»Tror ni,» sade hon då, »att jag kan vara glad åt denna vänskap? Tycker ni, att han ser trefflig ut?»

»Nej,» svarade Anselmus, »jag har alltifrån första stund känt antipati för honom.»

»C'est un débauché! Voilà tout!» svarade gumman häftigt.

»Och ni kan ingenting göra åt saken?»

»Ingenting! De ha för lätt att träffas. Byn är för liten. De äro jämt ute. Men! Jag tycker, att min son borde handla annorlunda, då han vet, hvad hans mor fått lida från det hållet.»

Alltså tycktes det andra världshuset fortfarande spela en ödesdiger roll i gummans lif.

»Men ni behandlar honom med vänlighet?» återtog Anselmus.

»Ja, monsieur!» svarade gumman. »Jag behandlar alla med vänlighet, fastän jag kanske i grund och botten afskyr och föraktar dem alla. Men hvad vill ni? Jag håller min lilla affär och mitt världshus, jag är beroende af dem, visade jag mig annorlunda, skulle vi alla få svälta ihjäl. Herregud, monsieur, det är lifvets gång! Däråt kan jag ingenting göra.»

Hvarpå hon suckade.

När nu ynglingarne återvände, spelade kamraten några melodier, men plötsligt bad dottern, att han skulle spela »la Paimpolaise.»

Det var en vemodig sång, som handlade om ett mord eller dylikt. Musikanten satt på vedlåren och sjöng med låg röst till den monotona melodien, dottern satt i spisen och sjöng också, tårarna runno utför hennes kinder, och sonen satt vid bordet med hufvut i händerna och sjöng likaledes. Men gumman gick från och till, och hennes ansikte hade ett håfullt uttryck.

Den i sin monotoni sugande sången uppfyllde Anselmus med vemod. Människorna i rummet förändrades, och något alldeles nytt kom fram.

Samma måttlösa och formlösa längtan som i hans eget hemlands folkmelodier kvällde här, och samma sentimentala rysning följde med. Allt som dagarne sysslade med, det löstes och försvann, och det, som låg i djupet af folkets, det vill säga människornas hjärtan, det sväfvade upp i sången.

Det var samma obeskrifliga sorgsenhet som i gräsets sus om kvällen eller i skogens sus under solstrålarna; något som upplöste tankar och känslor och förintade dem, tvang till att sjunka samman, sträcka armar och ben ifrån sig som ett djur och dö — det var något, som var gemensamt för gräset och för människohjärtat, något ogripbart och höjdt öfver allt annat. Själva urkänslan i allt tycktes ligga i denna sång som i så många andra, och Anselmus erfor, hur han drogs till dem, som nu voro omkring honom, fick en lust att vagga fram och tillbaka som en vilde, att sträcka ansiktet mot himlen och yla som en varg; tonernas häxmakt behärskade rummet, sopade bort årtusendens spår i själen och väckte upp sensationer, hvilka år och anor man ej kunde öfverskåda.

Men denna sång blef för Anselmus en försoning.

Förhäf dig inte, tänkte han, känn här, hur föga det i själva verket är, som skiljer dig från dessa.

Och han kände sig som deras bror och like, människa bredvid människa, och ingenting mer.

»Ge oss cider, madame!» bad han och lät den svala drycken gå rundt; och allas ögon fuktades.

Då öppnades dörren, och Hippolyte trädde in med sin husbonde Joseph.

Nu var den gamle Joseph nästan slocknad, och Anselmus kunde helt lugnt ta honom i besiktning. Det var inget tvivel om att spriten förstört denne man. Hans ansikte var ännu inte så tårdat af åren, några sorger eller pinsamma grubbler hade inte grävt sina hieroglyfer i skinnet; men fylleriet hade stramat detta skinn tätt till kraniet och förvandlat det till ett nästan vitriolrött läder med strålkranisar af rynkor kring ögon och mun och med likblå skuggor öfver kraniets kaviteter. Ögonen och näsan droppade som på en lapp, munnen gapade som på en sofvande, och strupen arbetade som på en drickande.

Hippolyte var den gamles motsats, ty han var bredaxlad och fet med ett stort, ljust, friskt och illmarigt ansikte; bondedumhet kring den breda munnen, bondeslughet i de små pliriga ögonen och något bakslug iakttagande bakom hela masken.

Hade manne människorna sett likadana ut på den tiden, då Trézobie rest sina murar öfver kullarna?

Hippolyte fick tag i dragspelet, och med örat mot bälgen och ögonen slutna som en blind började han spela.

Det var andra melodier.

»Han är den störste spelman på slätten!» hviskade sonen.

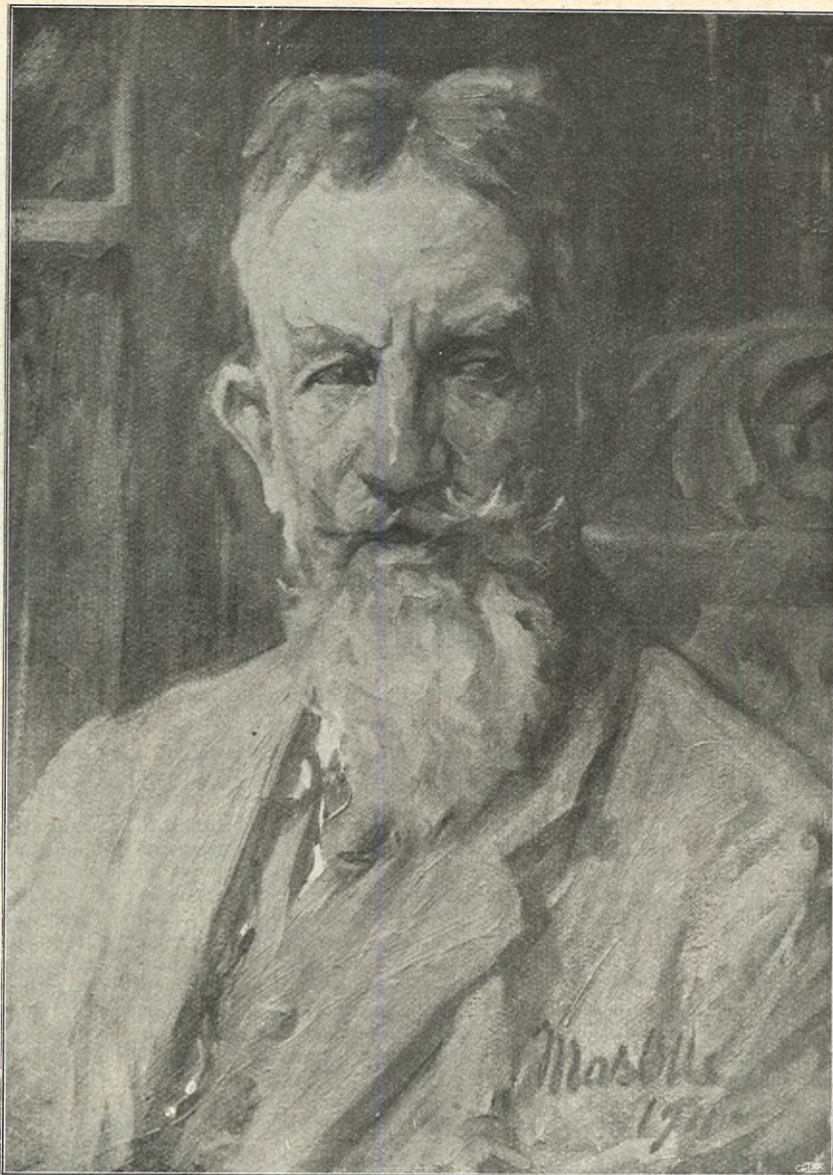
Det var melodier, där tonerna betydde föga som musik men dessmera som rytm; ifrigt och ideligt upprepade takter, som hamrade i hjärnan och tvungo hvar fiber och hvar b'oddroppe i kroppen att följa med. Och ändå, fast det spelade en underordnad roll, kom det något besynnerligt, fantastiskt uppjagande med. Det var som en musik af träskor, kängor, pjäxor, laddor och barfötter; torra ljud, som kopplades i konstiga harmonier, abrupta löpningar; och öfver dessa torra ljud darrade dock några toner; det var, som om man tvärs genom dansen förnummit kropparnas begär.

Hippolyte blef slutligen själf gripnen af sina melodier, han sparkade af sig träskorna, dansade barfota ut på det svarta golvet, sjöng och jämrade och skrek och snurrade rundt med en vild fart, virande in sig i sin musik och halft döfvad af sina egna fantasier som en trollkarl och häxmästare.

Med andäktiga ögon och halföppna munnar sågo de andra på hans dans, till och med gumman hade tappat sitt vanliga ansikte och satte upp ett visserligen lite plågadt men i alla fall delvis hänfördt utseende.

Den gamle Joseph hade lagt sitt trötta hufvud till ro på bordet och vindade med ögonhvitorna.

Detta var allt, som var kvar af urskogen, af de förflutna seklerna, af den stora och rika krigarstaden Trézobie! Här dansade slättens egen ande på nakna och smutsiga fötter, medan äppelträdens safter förvirrade hans själ, och här ljöd långt ur tidernas natt en blodfull, underlig, jordmättad musik.

BERNHARD SHAW. PORTRÄTT I OLJA AF HELMER MASOLLE.

PÅ SIN europeiska studiefärd har Helmer Masolle nu ett par månader uppehållit sig i London och därvid åtnjutit den sällsporda äran att få måla själfve Bernhard Shaw — den ryktbare dramaturgen och "mannen som gör hvad som faller honom in". Det lär helt enkelt vara första gången, som det fallit mr Shaw in att "sitta" för en konstnär, och äran och tillfredställelsen för vår begåfvade unge landsman bli ju därigenom så mycket större. Idun är i tillfälle att här återge en reproduktion af det ståtliga och karaktärsfulla porträttet, som af kritik och kännare betecknas som synnerligen vällyckadt.

Sannerligen bröt inte himlen fram med gamla, gamla stjärnor öfver denne svingande gnom, de döda lefde upp, och jorden vaggade under hans fötter. Medan han dansade sin vilda dans i Sylvesternatten.

Och när han dansat slut, föll han, drypande af svett, på knä bredvid husbonden, kysste hans smutsiga bonjour och ropade:

»Husbonde! Husbonde! Sof inte utan vakna! Följ mig hem, vi ha stora fat med cider och stora kaggar med konjak! Vakna, min älskade husbonde!»

Och stark som han var lyfte han den halfdöde med sig och drog honom sjungande ut i natten, sedan han först tömt en spillkum med konjak och cider, som Anselmus räckt honom.

Nu hade det blifvit en stämning i värds-uset, som om plötsligt då en saga berättats, prinsens och prinsessans blifvit lefvande och tittat in genom dörren.

Anselmus mindes sin barndom och sade plötsligt:

»Madame, jag vill se, hvad det nya året skall bära med sig åt mig.»

»I korten?» frågade hon.

»Nej, madame,» sade han, »ge mig ett stearinljus, sätt en gammal panna öfver elden och fyll en annan med kallt vatten.»

Nu smälte Anselmus stearinet, öste det se-

dan i det kalla vattnet och lät det stelna; och sedan sökte alla att tyda den hårda kakans formationer. Tre gånger upprepade Anselmus experimentet.

»Jag ser,» ropade gumman, »monsieur, jag ser det så tydligt. Se här! En man och en kvinna, som luta hufvuna mot hvarann, och kvinnan har en krona på sig.»

»Jag ser ingenting!» svarade Anselmus, men han kände, hur han med ens blef varm af lycka. Kan denna okända kvinna betyda så mycket för mig, tänkte han, att jag genast tror att mannen var jag och kvinnan hon?

»Ah!... Ah!...» utropade dottern, slog samman händerna och tog ett steg bakåt. »Jag ser det ju så tydligt, monsieur! En man och en kvinna med krona på hufvut.»

»Är kanske mannen lik mig?» frågade Anselmus och log. »Kanske är hon en drottning, och då blir jag kung!»

Och då logo alla. Och nästa gång ropade gumman högt af förtjusning.

»Ah, men det är underbart, monsieur! Ett slott! Se, hvilket vackert slott!»

»Ja,» ropade dottern. »Ett riktigt slott! Ah, hvad ni är lycklig, monsieur.»

Och tredje gången satte sig gumman på bänken och såg helt förfärad ut.

»Monsieur!» sade hon. »Se här! En bricka full af guldslantar.»

»Hvad kan ni begära mer af det nya året, monsieur,» sade dottern, »en kvinna, ett slott och rikedomar.»

Då tog Anselmus upp klockan, hon var tolf.

»Låt oss ta hvarann i hand och önska hvarann ett godt och lyckligt år!» sade han; och

de togo hvarann alla i hand och önskade hvarann leende ett godt och lyckligt år.

Sedan gick Anselmus ut i den stjärnklara natten, som lyste svagt af månsken; och han inledde året med en promenad bortåt vägarne, och rundt omkring i månskenet tjöto slättens räfvar.

»Hvad, ja, hvad skall detta år ge mig, enstöring?» mumlade Anselmus för sig själf.

XIII.

Nu hade alltså ett nytt år randats, och Anselmus sökte föreställa sig, hur det skulle kunna komma att gestalta sig, men han märkte snart, att han bara grubblade på denna främmande kvinna, som han så oförmodadt kommit i kontakt med.

När han vaknade en morgon, satte han sig upp i sängen och talade högt med sig själf, ty han hade i ensamheten fått denna vana.

»Min käre Anselmus!» sade han. »Låt oss nu tänka efter och begrunda, hvad som har skett och sker.

Hvem är du egentligen?

Du är en alldeles ensam ung man, som flackar jorden rundt, du vet inte från den ena månaden till den andra, hvar du får ditt hemvist, och allt hvad du äger här på

jorden, det ryms i denna gamla koffert därborta i hörnet.

Hvad anser du egentligen om ditt eget lif? Vill du någonting eller vill du inte någonting?

Jo, jag vill! Vid Gud, jag vill!

Hvad vill du då?

Ack, hvad jag vill!»

Anselmus satt länge och stirrade rakt framför sig.

»Ja, hvad vill jag? Hvad vill jag? Gud i himmelen, hvad vill jag? Jag vill ju ingenting, jag har ju aldrig velat någonting, aldrig har jag velat någonting.

Mitt hjärta har legat kallt i mig, men nu förstår jag, att det är hjärtat, som vill.»

Anselmus slog sig med knuten hand på bröstet och ropade högt:

»Vakna, hjärta! Vakna! Vakna! Förstår du icke, att nu är din timma slagen. Har du inget minne? Minns du icke, hvad jag läste i natt och begrundade? Dessa ord:

»Après l'enfance de la créature vient l'enfance du coeur!»

Just nu, i detta ögonblick förstår och genomskådar jag mig själf och mitt lif.

Jag har genomlevvat kroppens vår, nu längtar jag att upplefva hjärtats.

Vakna, hjärta! Vakna! Vakna, hör du!

Hur länge skall jag gå och hångrina åt lifvet och människorna? Jag är trött på mitt eget eviga hångrin. Jag vill glömma mig själf, jag vill bli oförmögen att hångrina mer! Jag vill gråta! Jag vill sucka och snyfta och genomströfva ett helvete af kärlekens djupaste kval. Det är min enda räddning! Jag är ingen människa, men jag vill bli människa!

Vakna, hjärta! Vakna, hör du!»

Anselmus satt länge tyst, sedan han ropat, och han tänkte. Slutligen sade han lågt:

»Kära hjärta! Inser du inte, att detta är romantik, att detta är äfventyr, att detta är mystik och något så underbart, att det kunde bli en lång dikt.

Förstår du inte, att jag älskar henne.

Jag — älskar — denna — okända — kvinna! Af evigheters evighet har jag älskat henne, hvarje handling i mitt lif, hvarje längtan i mitt bröst, hvarje tanke i min hjärna har spånt sig som amorin för dig, kära hjärta, och steg om steg släpat dig mot henne.

Jag har aldrig sett henne, och hon har aldrig sett mig, men våra bref äro sådana, som om vi känt hvarandra sedan världens begynnelse. Kan jag icke på hundratals miles afstånd känna, på hvilket humör hon är, berättar hon inte saker om mig, som ingen vet?

(Forts.)

Litteratur.

AF FRÖLÉENS HANDBÖCKER, den välbekanta serien af nyttiga och praktiska rådgifvare för det dagliga lifvets mångahanda kraf, ha nu nummer 16 och 17 utkommit. Den förra heter "Småbrukarens inkomstkällor," af Alf. Andersson och utgör en handledning i allt, som sammanhänger med det rationella småbruket, besvarar enkelt och klart en mängd spörsmål, som göra den mindre förfarne småbrukaren liksom afven egnahemsbyggarens svårigheter och ger dem förträffliga, särdeles instruktiva anvisningar på en hel del alltför mycket försummade inkomstkällor. Den senare volymen är en handbok i "Fruktkonservering", öfversatt och bearbetad för svenska förhållanden af Nils Sonesson, försöksassistent för Sveriges Pomologiska förening.

Den boken böra alla svenska husmödrar skaffa sig, ty de återfinna där kortfattade och lättförstådda anvisningar rörande så godt som alla fruktkonserverings- och användningsmetoder för såväl rikare som enklare hushåll, hvarjämte arbetet ger beskrifning på hur frukten skall behandlas vid plockningen, huru och när den skall plockas, dess lagring m. m.

Hvarje volym, prydligt inbunden, kostar blott 1 kr.

En af "Skådebanans" friluftsföreställningar. Scen ur Ibsens Härmännen på Helgeland. G. A. Ander foto.

FRÅN SCENEN OCH ESTRADEN.

"SKÅDEBANAN", denna lofvärda sammanslutning af sceniska artister i syfte att sprida den goda dramatikers verk bland de breda folklagren, arbetar nu energiskt ute i provinserna genom friluftsföreställningar af bl. a. Ibsens "Härmännen på Helgeland", hvilket skådespel med sina rena linjer och sin pompösa rytm gör en mäktig verkan i den fria naturens ram.

Vår bild här ofvan framställer en af skådespelets lifligare scener och är tagen i grannskapet af Lidköping, där dramat framfördes af Skådebanans artister i sammanhang med ett stort ungdomsmöte, som nyligen höllits därstädes.

Men medan landsorten här och hvar hugnas med förträfflig sommar-dramatik, får hufvudstaden hålla till godo med en repertoar, som uteslutande hänför sig till det tomma gycklet. Ett vackert undantag utgör naturligtvis Skansens friluftsteater, hvars förträffliga framförande af "Värmlandingarne" vi redan förut framhållit.

Men det är nu Djurgårdsteatern det gäller. Den bjuder f. n. stockholm-marne och turisterna ett sådant förströelsestycke som lokaliseringen af Berlinerlustspelet "Polnische Wirtschaft", en blandning af revy, spex och cirkuskomik. Man säger med fog: en sommar-teater kan ej odla den högre dramatiken. Nej, men den bör i alla händelser hålla fast vid den goda smaken. Hvarför skall löjet framkallas medels idiotiska upptåg och en cynisk eller dum dialog? Publiken är tyvärr mer än lättled, men teaterchefen har dock en viss skyldighet att ej medels sådana klumpighetens

orgier som lokaliseringen af "Polnische Wirtschaft" bjuder på göra en fördärfvad smak ännu sämre. Vi ha nog af vinterns revyer; låt oss slippa dess afarter.

Spelet var alldeles för bra för detta misch-masch. Paret Textorius, hr Kåge, fru Castegren, hr Ottoson m. fl. gjorde sig utmärkt gällande. En odelad glädje väckte en ung debutant fröken S. Castegren genom sitt goda humör, sitt skälmska, friska spel och sin nätta sångröst. Därtill kom en förtjusande apparition, som lyste och värmd midt i det sceniska eländet.

*

Just i presslägningsstunden när oss sorgebudet, att en af Svenska teaterns mera betydande skådespelare, Axel Hansson, omkommit genom drunkning vid den danska badorten Hornbæk.

Vår sceniska konst har genom hans bortgång förlorat en redligt och framgångsrikt sträfvande talang, en af dem, som med entusiasm gå upp i sitt kall och som särskildt inom karaktärsskådespelet skapat figurer, som lefva i erinringen. Han förfogade öfver ett varmt temperament och en mindre vanlig gestaltskapande talang, hvarpå bl. a. hans Ernesto i Galeotto, Christian i "Cyrano de Bergerac", Orestes i "Den nye Orestes" m. fl. uppgifter buro vittne. Den så hastigt borttryckte konstnären sörjes närmast af maka, den kända skådespelerskan Valborg Hansson, och en minderårig son.

ARIEL.

Axel Hansson.

Filip och Märta (hr Ottoson och fröken Castegren).

Tobias Huller (hr Textorius).

Stansza och Sprallén (fru Textorius och hr Kåge).
Ur "Huller om buller" på Djurgården. Ateljé Jæger foto.

Konungariket Sachsen.
Technikum Mittweida
Rektor: Professor A. Holz.
Högre tekniskt Läroverk för elektro- och maskinteknik. Skilda afdelningar för ingenjörer, tekniker och verkstämsare. Elektrot- och maskinlaboratorier. Instruktions-verkstäder.
36:te låråret. 3610 studerande.
Program etc. kostnadsfritt gen. Sekretariatet.

Doktor J. Arvedsons kurs Sjukgymnastik, Massage o. Pedagogisk Gymnastik,
Medför enligt kongl. maj:ts medgivande samma kompetens o. rättigheter som en kurs vid Gymnastiska Central-Institutet.
Kursen 2-årig, börjar den 15 sept.
Prospekt på begäran genom Dir J. Arvedson, adr. Strömberg, Stockholm.

Gymnastikdirektörsexamen
afsläggas efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid
Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
Ny kurs börjar 9 sept.
Prospekt gen. kapten J. Thulin, LUND.

Med. Dr. E. Kleens
(ett-åriga) kurs i Massage och Sjukgymnastik (för damer) börjar den 1 okt. kl. 10 f. m. Nr 37 Mästernsallégatan, 2 tr. upp. Prospekt begäres stående under adress **Saltsjöbaden.**

Vid
Professor Umans Institut
börjar 2 okt. ny (ett-årig) kurs i Massage och Sjukgymnastik. Begär prospekt! Brunkebergsgat. 9, **Stockholm.**

Den som vill undvika att i sommartid få en röd och fräknig hy bör ingnida den med Oatinecrème som är en naturprodukt framställd af ren hafre. Huden får genom rationellt bruk en vacker varm färg.

Cajsa Bagges Ris-smörja
har sedan nära 150 år tillbaka lindrat mångalidanden samt botat tusenvals svaga och sjuka som lidit af Engelska sjukkan, åltan eller s. k. riset.

Det nu befintliga receptet är skrivet af Cajsa Bagge, efter sin mor Anna Bagge, som lefde 1750-1815 i Garpenbergs kyrkoby i Dalarna, där detta medel var allmänt känt och dit folk färdades från aflägsna trakter för att få bot. Många intyg finnas. Pris för 1 sats för ett barn under 3 år kr. 2.50. Dubbel sats för större kr. 4. Till landsorten mot postförskott. I parti och minut hos **Cajsa Bagges Eftr., Dalagatan 20, Stockholm.**

Rynktinktur
(Majorskan Edmanns, Varberg)
förminskar rynkor i hög grad. Gör hyn ren och slät, skär och genomskinlig. Oskadlig enl. handelskemist. Förmåsta parfymaffärer.

Rysk Fräkenpomada,
fullt oskadlig, storartad effekt, kr. 4,50 endast i
Franska Parfymmagasinet,
21 Drottninggat. 21, Stockholm.

Misspyrdande hårväxt
borttages för alltid med **Trianonpasta** utan efterlämnande af märken eller rodnad i huden. Absolut ofarligt. Användes dagligen med osvicklig framgång i min praktik för skönhetsvård vid behandling såväl i ansiktet som på kroppen. Pris 5 kr., till landsorten mot postförskott. **Maria Enquist, Biblioteksg. 6-8, Sthlm. Riks N. 890. A. 22662.**

Damhårarbeten.
Peruker, Benor, Fiåtor, Länkar m. m. tusental. Obs. I Vi signera ej postpaket med "Hår", Herr o. Fru E. MALMBERG, 58 Klarabergsgatan 58, Stockholm

Äkta Hårnät
oäst och billigast direkt från Svenska Hårnätimportören, adr. **Stockholm Va.**
Stort prof mot 45 öre i frimärken.

Handvädda Linnevådnader
från Gästriklands Linnevåfveri äro hållbarast och i bruket billigast. Moderna mönster. Låga priser. Begär katalog. **Gästriklands Linnevåfveri, Gefle Z.**

Nu utkommen!
Iduns Modellkatalog
n:r 3 för sommaren.

Innehåller ett stort urval af säsongens modenyheter. Vackert kolorerat omstag med modebilder! Titt salu i alla boklädor och hos de flesta tidningsförsäljare. Erhålles portofritt från **Iduns expedition, Stockholm.**

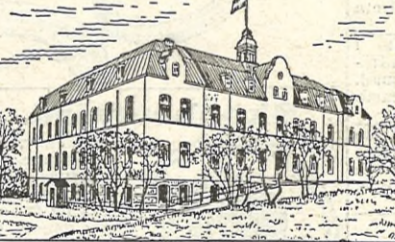
Pris: 60 öre.

Kvinnliga Utbildningsskolan Villa Hult,
belägen vid den vackra kurorten **Kneippbaden** anordnar för sommaren under juli och augusti månader billighetskurer i **Matlagning** (äfvén vegetarisk), **Bakning, Konservering** och **Konfektberedning.** Elever mottagas på 1 och 2 månader, med tillträde den 1 och 15 i hvarje månad. De elever som önska utbildta sig i konservering kan vinna inträde den 15 aug. till höstkursen 15 sept. - 15 dec. Skickliga lärarinnor. Tillfälle till nöjen och förströelser. Prospekt sändes och förfrågningar besvaras af Fröken **Ella Hult,** adr. **Kneippbaden. Tel. 758.** Obs! Kur- och sommargäster emottagas under sommaren!

Blifvande husmödrar!
Hushållskurs anordnas i Helsingborg den 15 oktober af **Nya Hushållsskolan (Vegetariska Pensionatet)**
som den 1 okt. inflyttar i rymligare lokal (**Stortorget 9**). Undervisning i animalisk såväl som helt vegetarisk matlagning m. m. Begär upplysningar! Anmälningar emottas helst inom denna månads utgång under adress **Hanna Peterson, Drottninggatan 33.**

Vid **Fredrika-Bremer-Förbundets Landthushållningsskola** för utbildande af lärarinnor, Rimforsa,
börjar ny lärarinnekurs den 10 jan. nästa år. Skolan utbildar lärarinnor för fasta och vandrande skolkök på landet, lärarinnor för landthushållningsskola, föredragshållare och reseledare samt trädgård- och slöjdlärarinnor. Ansökan om inträde ställes till Landthushållningsskolans styrelse, adress Rimforsa, och bör vara inlämnad före 1 okt. Prospekt erh. på begäran franko.

Språk- och Hushållsskolan Fleurie utanför Linköping
börjar nytt arbetsår den 1 nästk. september. Nya elever emottagas. Prospekt på begäran. **Rosa Lönnies.**

Kristinehamns Praktiska Skola.
(Grundad 1875.)
Sveriges största o. mest mångsidiga praktiska läroanstalt för män och kvinnor. Aderton olika fackavdelningar. Förbereder till realskoleexamen m. m. Stor tidsvinst. Nya kurser börja 1 aug., 1 sept., 1 okt., 1 nov. och 9 jan. Nära 7,000 elever bevilstat skolan. Före val af skola rådfråga om möjligt förutvarande elever. Nybyggd lokal med härligt läge Riks. 115. Begär prospekt. **Carl Pehrson.**

Husmoderskolan Hemmet
börjar höstkursen den 1 sept. Prospekt och närmare upplysningar genom Fru **Anna Gyllenspetz,** född von Holten, Drottninggat. 67, Stockholm. R. 18384.

Fil. Dr. Anna Ahlströms Läroverk, Stockholm, Nya Elementarskolan för flickor
29 Kommandörsgatan, midt för cirkusplan.
Högre statsunderstödd flickskola med rätt att anställa studentexamen. Förbereder till alla linjer. Anmälningar skriftligen till d. 15 augusti, därefter äfvén i skollokalen. **Anna Ahlström, fil. dr.**

M. Nordenfelts Kvinnliga Yrkeskola,
15 Karl Gustafsgatan, Göteborg.
Dagskola och aftonskola.
Yrkesarbete i skolverkstäder: för linne-, kläd- och dräktsöm (dam- och barnkläder) och för konstnärliga handarbeten. Fullständiga tillskärerske- och direktris-kurser. Skolan förmedlar utnämning af gesäll inom dessa yrken.
Hemsömnadskurser i samma ämnen. Lägsta inträdesålder 15 år. Nästa hösttermin börjar den 1:sta september.
Närmare upplysningar lämnas af föreståndarinnan Fröken M. Nordenfelt. Skriftlig adr. intill 1:sta augusti 3 Viktoriagatan.

Högre handarbetslärarinneseminarium vid **M. Nordenfelts Kvinnliga Yrkeskola,**
15 Karl Gustafsgatan, Göteborg.
En lägre 1-årig kurs för utbildande af Handarbetslärarinnor. Inträdesålder 19 år.
En högre 1-terminskurs (A- och B-linje) tillagd på grund af ökade fordringar för handarbetslärariornors kompetens. Inträdesfordringar tillsvärdare: Afgångsbetyg från lägre kursen eller från någon motsvarande, såsom fröknarne Lundins eller Eneroths, Stockholm, eller Fackskolan i Uppsala. För A-linjen dessutom: realskoleexamen eller 8-kl. högre flickskola.
Specialkurs för yrkeskolelärarinnor i beklädnadsyrken. Inträdesfordringar: Afgångsbetyg från den högre kursens B-linje.
Nästa hösttermin börjar den 1:sta september. Anmälningar böra vara insända före 1:sta augusti, adr. 3 Viktoriagatan.
Närmare upplysningar lämnas af föreståndarinnan Fröken M. Nordenfelt.

Nobynäs Hushållsskola.
Kurs från 1 sept. till 15 dec.
Bildade flickor mottagas af Nobynäs Herregård, härligt läge nära sjö och skog af småländska höglandet. Grundlig undervisning i hushåll, väfnad, handarbeten m. m. meddelas af examinerade lärarinnor. Väl inredda rum och hushållslokaler. Rikstelefon. Förfrågningar och anmälningar ställas till Fru E. von Kothen, Nobynäs pr Frinnaryd.

Hushållsskolan Holen, Insjön, Dalarne,
meddelar fullständig undervisning i såväl enklare som finare matlagning, samt genomgående kurs i handarbeten såsom konstväfnad, linnesömnad, knyppning och läderplastik m. m. Undervisningen meddelas af därtill kompetenta lärarinnor. Skolan har det härligaste läge i närheten af Insjöns järnvägs- o. ångbåtsstation samt 8 km. från Dalarnes turistcentrum, Leksand. Kursen, som börjar den 1 sept., pågår i 6 månader.
Prospekt erhålles mot bifogadt porto.

Stockholms Samgymnasium,
Allm. Tel. 82 45, **Odengatan 41.** Rikstel. 68 56.
Fullständig gymnasium på real- och latinlinjen för manliga och kvinnliga elever. Särskilda platser för privatister. Nya, moderna lokaler. Nederskolan, som omfattar klasserna 3 förber. 1, 2, 5, 6, förbereder till realskoleexamen. Läsarets resultat: 24 elever ha aflagt studentexamen, 6 realskoleexamen. Mottagning: Onsdagar och Torsdagar kl. 11-12. Årsredogörelse sändes.
Läroverksadjunkt O. G. A. Mahr. v. Lektor J. M. Lindquist.

Fröbel-Institutet i Norrköping
omfattar följande kurser för unga flickor:
A. Utbildning för kindergården.
B. Utbildning för uppfostrannekallet i hemmet, äfvén omfattande vården af späda barn.
C. Kurs i späda barns vård.
Prospekt erhålles genom undertecknade föreståndarinnor. **Ellen och Maria Moberg.**

Husmoderskolan i Karlstad
börjar sin Nionde termin den 24 Aug. 1911. Undervisning i matlagning, bakning, garnering och uppläggnig, konservering samt linne- och klädsömnad m. m. Helinackordering erhålles inom skolan. Tidsenliga lokaler i för ändamålet nyinredd villabyggnad med härligt läge.
Prospekt på begäran. Tel. 812. **NANCY ENWALL.**
OBS! En konserveringskurs börjar den 16 Aug. och pågår under 8 dagar.

Att hyra för pensionat, skola eller hvilohem.
Corps de logisbyggnaden till Södertelje stads vid Östersjön vackert belägna egendom Ström nära Saltskogs järnvägsstation, innehållande 26 rum och ett större kök, med källare, bak- och tvättstugor m. m. samt tillhörande parkanläggning är att hyra från den 1 oktober 1911.
Byggnaden har sedan 1894 förhyrts för den år 1855 grundade Zanderska helpensionen för flickor, som nu upphör; och lämpar sig desamma, hvilken nyligen undergått fullständig såväl in- som utvändigt reparation, följaktligen väl till pensionat, skola, hvilohem o. d.
Spekulanter hänvisas för upplysningar till förvaltaren å Ström, G. T. Jonsson, adress Södertelje. Svar härå insändas före den 15 juli 1911 till Drätselkammaren härstädes.
Södertelje den 8 juni 1911.
Drätselkammaren.

EUCALYP
Återgifver grått och blekt hår sin ursprungliga färg i hvilken nyance som helst. **Garanterad oskadlig.** Attest härå är utfärdad af Herr Dr: Carl Setterberg, Kemiska Kontrollbyrån, Stockholm.
Pris pr flaska å 125 gr. 3 kr.
Fås i alla välsorterade Parfym- o. Materialaffärer. På platser där Eucalypt ännu icke finnes till salu hänvända man sig till **Company Sydneys Agentur, Brukskatan, Malmö.**

Crème de Cholopalmine,
utmärkt antiseptiskt hudmedel,
säljes i tuber å 30 öre hos **Herrar Speceri-, Färg- och Parfymhandlande m. fl. samt å Apoteken.**

Sparkasseränta
4 1/2 %
Köpmannabanken
Arsenalsgatan 9.

En bok "Om dekoration och måtning" jämte fullständiga färgskalor sändes gratis och franko till enhver af **Iduns läsare,** som är intresserad af att med ringa arbete och med lysande resultat på otroligt kort tid själf måla och lackera gamla och nya möbler m. m. Insänd Er adr. till Le Ripolin, 24 Smålands-gatan, Stockholm.

Med detta nummer följer **Iduns Romanbilaga,** ark 9.